

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์

อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2564

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์

สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

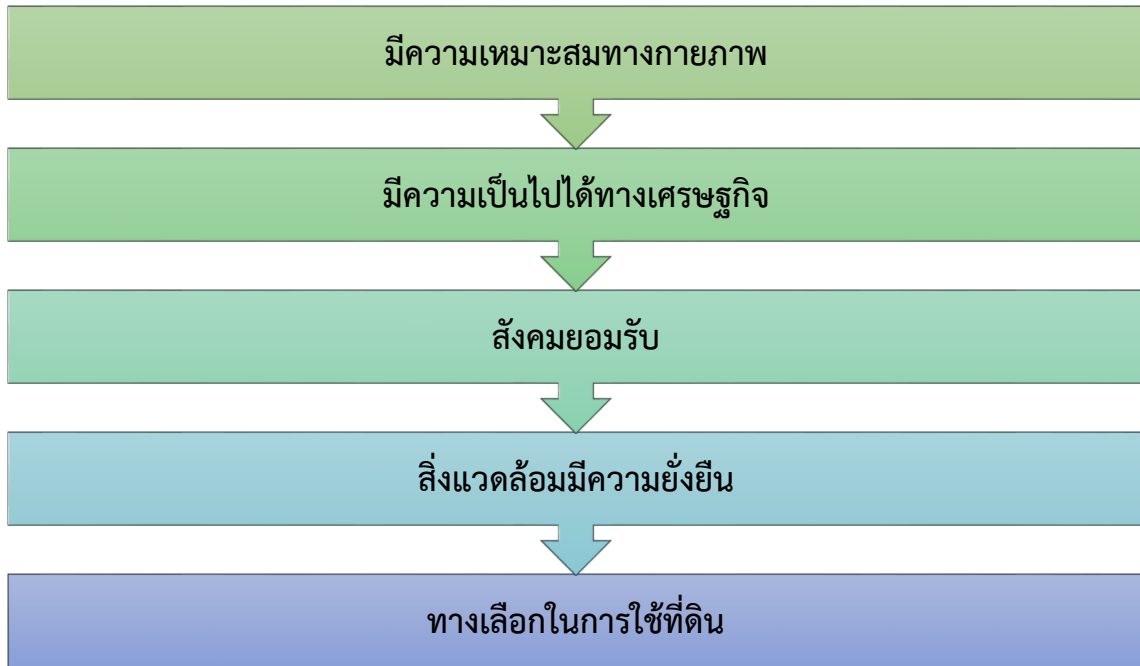
กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิงหาคม 2564

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
สิงหาคม
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-14
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-9
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-8
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-13
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-14
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
เอกสารอ้างอิง	อ1
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้	ผ1-1
ภาคผนวกที่ 2 ทางเลือกในการลดพื้นที่ปลูกยางพารา	ผ2-1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปี 2532-2561	2-8
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	2-11
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2563	2-14
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2563	2-15
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2563	2-17
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2562	2-20
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
3-2 บ่อบาดาล ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	3-5
3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	3-15
3-4 สมบัติดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	3-18
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	3-23
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	4-3
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	5-6
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563	7-6
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2563-2567)	7-10

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2-1	2-3
ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
2-2	2-4
ความลาดชัน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
2-3	2-5
ภูมิประเทศ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
2-4	2-9
เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดชลบุรี	
2-5	2-10
สมดุคของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดชลบุรี	
2-6	2-13
สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
2-7	2-15
สัดส่วนคร้วเรือนเกษตร ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
2-8	2-21
รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยคร้วเรือน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2561	
3-1	3-2
ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-2	3-3
การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-3	3-4
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-4	3-7
ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-5	3-8
แผนที่น้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-6	3-21
ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-7	3-22
ทรัพยากรดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
3-8	3-24
การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
4-1	4-4
โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
4-2	4-7
การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
4-3	4-9
ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
6-1	6-12
เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	
6-2	6-13
ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี	

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณผลิตพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB , 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกัน รักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของ ดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำดี ผลผลิตดี”

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอกะจันทร์ มีเนื้อที่ประมาณ 126,669.99 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดฉะเชิงเทราและ ตำบลหนองเหียง อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลวัดสุวรรณ ตำบลเกษตรสุวรรณ และตำบลธาตุทอง อำเภอ ปอทอง จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลคลองตะเกรา อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลท่าบุญมี อำเภอกะจันทร์ และตำบลหนองเหียง อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี

ตำบลเกาะจันทร์มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงจังหวัด หมายเลข 3341 เกาะโพธิ์-เกาะจันทร์

(คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์, 2564 และคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลเมือง ปรกฟ้า, 2564)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 2 เทศบาล ดังนี้

เทศบาลตำบลเกาะจันทร์ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ 1 และ หมู่ 14 เพียงบางส่วนของตำบลเกาะจันทร์ มีชุมชนย่อยทั้งหมด 8 ชุมชน

ชุมชนย่อยที่ 1 เกาะจันทร์ล่าง

ชุมชนย่อยที่ 5 หน้าโรงเรียนอนุบาลเกาะจันทร์

ชุมชนย่อยที่ 2 เกาะจันทร์บน

ชุมชนย่อยที่ 6 โค้งประตู

ชุมชนย่อยที่ 3 บ้านกระโทม

ชุมชนย่อยที่ 7 บ้านไทรงาม

ชุมชนย่อยที่ 4 บ้านหนองช้าง

ชุมชนย่อยที่ 8 บขร.1

เทศบาลเมืองปรกฟ้า ปกครองหมู่บ้าน จำนวน 14 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 2 บ้านหนองชุมเห็ด

หมู่ที่ 9 บ้านหนองยายหมาด

หมู่ที่ 3 บ้านสระตาพรหม

หมู่ที่ 10 บ้านนงมะนาว

หมู่ที่ 4 บ้านเจ็ดเนิน

หมู่ที่ 11 บ้านแปลง

หมู่ที่ 5 บ้านโปร่งหิน

หมู่ที่ 12 บ้านเขาวังแก้ว

หมู่ที่ 6 บ้านทับบริบูรณ์

หมู่ที่ 13 บ้านเนินตะแบก

หมู่ที่ 7 บ้านปรกฟ้า

หมู่ที่ 14 บ้านหนองหูช้าง

หมู่ที่ 8 บ้านหนองแพบ

หมู่ที่ 15 บ้านคลอง

(คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์, 2564 และคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลเมือง ปรกฟ้า, 2564)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

เดิมที่ตำบลเกาะจันทร์ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าอุดมสมบูรณ์ประกอบไปด้วยไม้หนานาพันธุ์ และมีต้นจันทร์ขึ้นเป็นจำนวนมากกว่าที่ใดๆ ชาวบ้านจึงเรียกติดปากและขนานนามว่า “เกาะจันทร์” ตลอดมา

(คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์, 2564)

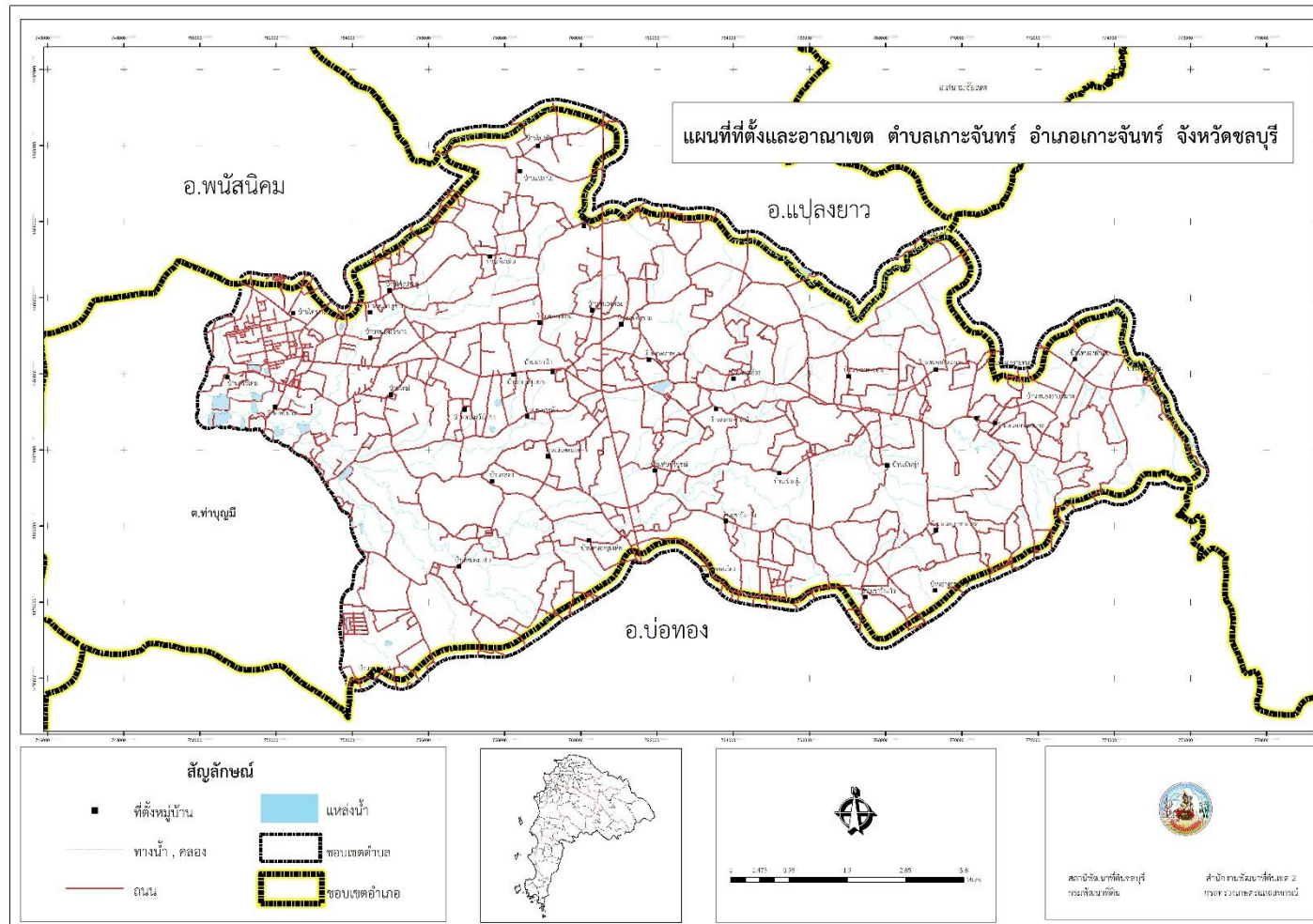
2.4 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลเกาะจันทร์ มีสภาพภูมิประเทศทั่วไป เป็นที่ราบและเนินเขาสลับกันไป โดยรอบมีคลองไหลผ่าน 1 สาย (คลองหลวง) ไปทางทิศใต้ และห้วยลำแพนไหลผ่านทางทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตรอุตสาหกรรม

(รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

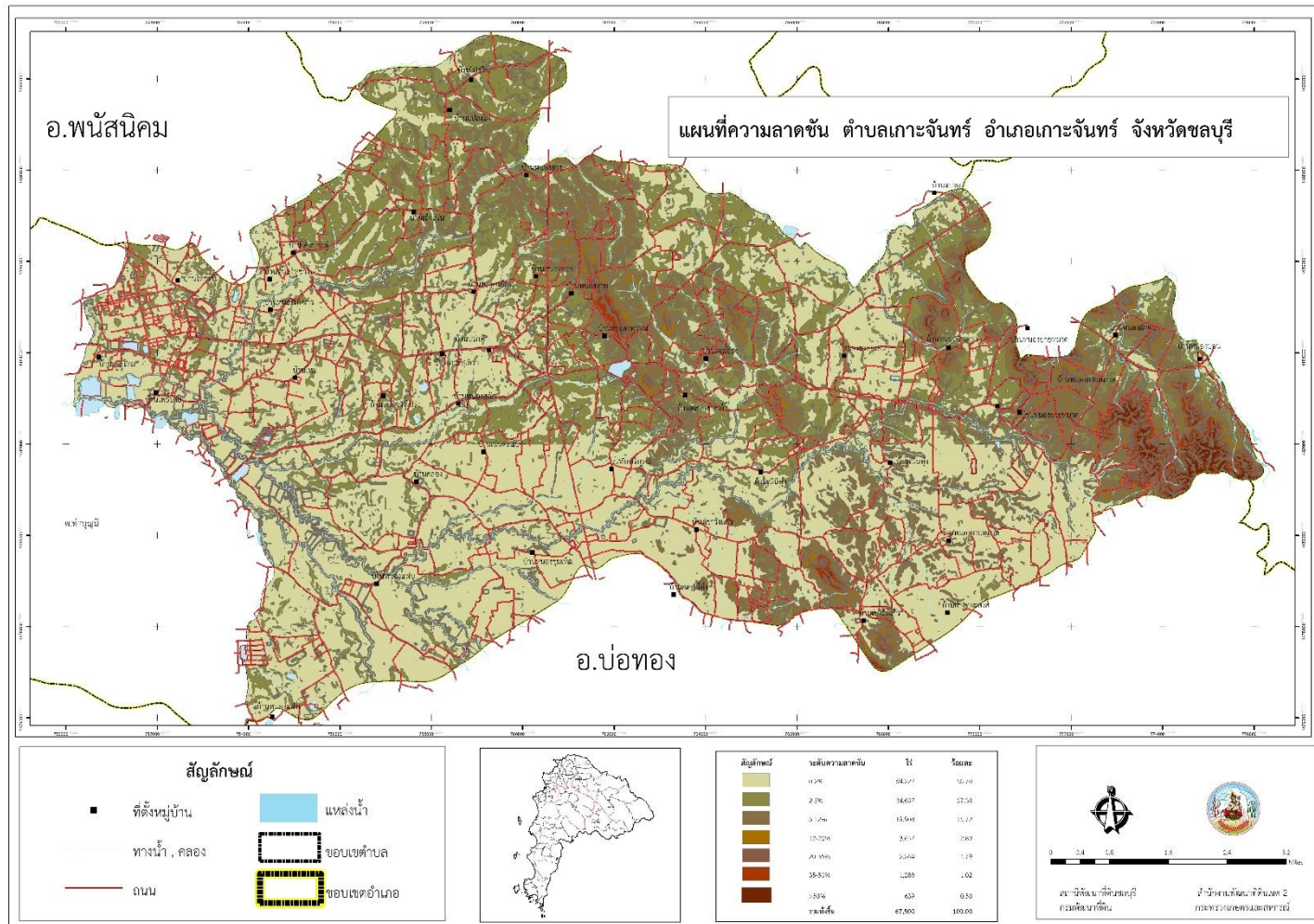
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันร์ จังหวัดชลบุรี

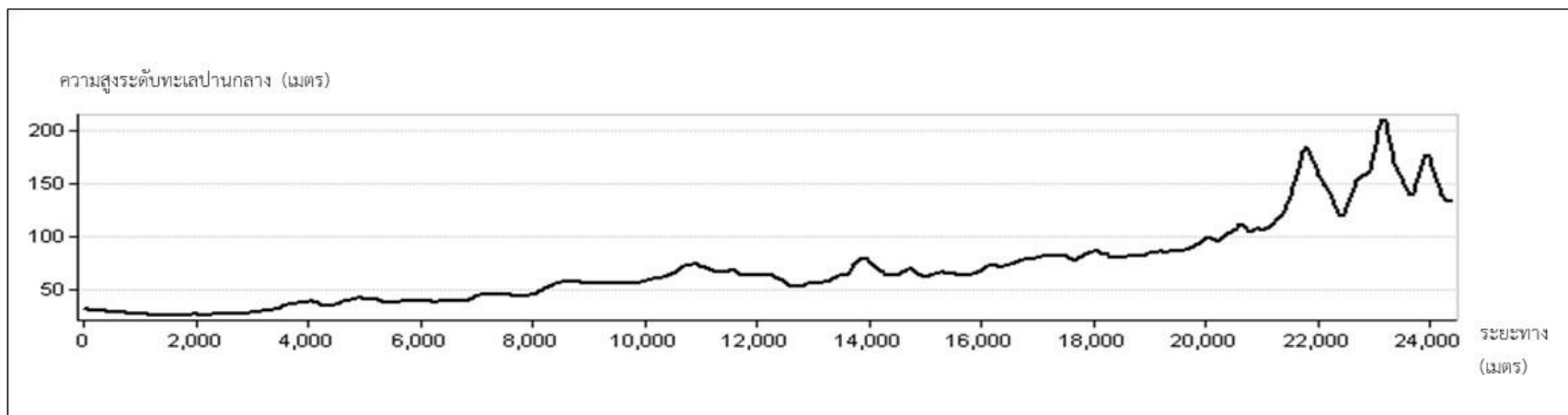

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันร์ จังหวัดชลบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดชลบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาวะอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดชลบุรี ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัดปกคลุมในช่วงฤดูหนาวตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะนำความความเย็นมาสู่จังหวัดและคลื่นลมปานกลางกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกชุกและคลื่นลมแรง

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดชลบุรี พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อนเริ่ม ตั้งแต่ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ สิ้นสุดลง คือ ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูนี้จะมีลมฝ่ายใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม โดยมีกำลังค่อนข้างแรงและสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามในฤดูร้อนจังหวัดชลบุรีจะมีอากาศไม่ร้อนมากนัก เนื่องจากมีลมทะเลช่วยบรรเทาความร้อน แต่จะมีคลื่นลมค่อนข้างแรงในช่วงบ่ายและเย็น

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย จะปรากฏมีฝนฟ้าคะนองในเดือนมิถุนายน ฝนจะลดลงและเป็นช่วงฝนทิ้งช่วงเดือนที่มีฝนตกชุก คือ เดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม โดยปริมาณฝนจะลดลงอย่างชัดเจนอีกครั้งประมาณเดือนพฤศจิกายน แสดงให้เห็นว่าฤดูฝนได้สิ้นสุดลง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทยและบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดชลบุรีอยู่ในละติจูดที่ค่อนข้างต่ำไกลจากศูนย์กลางของบริเวณความกดอากาศสูง ทำให้อากาศหนาวเย็นที่แผ่ลงมาได้คลายความเย็นลงไป ประกอบกับจังหวัดชลบุรีมีชายฝั่งทะเลทำให้อากาศไม่หนาวเย็นมากนัก

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลและอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อุณหภูมิของจังหวัดชลบุรีตลอดทั้งปีไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.5 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศเย็นสบาย อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 25.3 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

บริเวณจังหวัดชลบุรีมีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,285.6 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 118 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ย 271.0 มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ 19 วัน จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลหัวถนนมีฝนอยู่ในช่วง 1,350-1,400 มิลลิเมตร

(กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560, 2562)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีตรวจอากาศชลบุรี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนธันวาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนมีนาคม

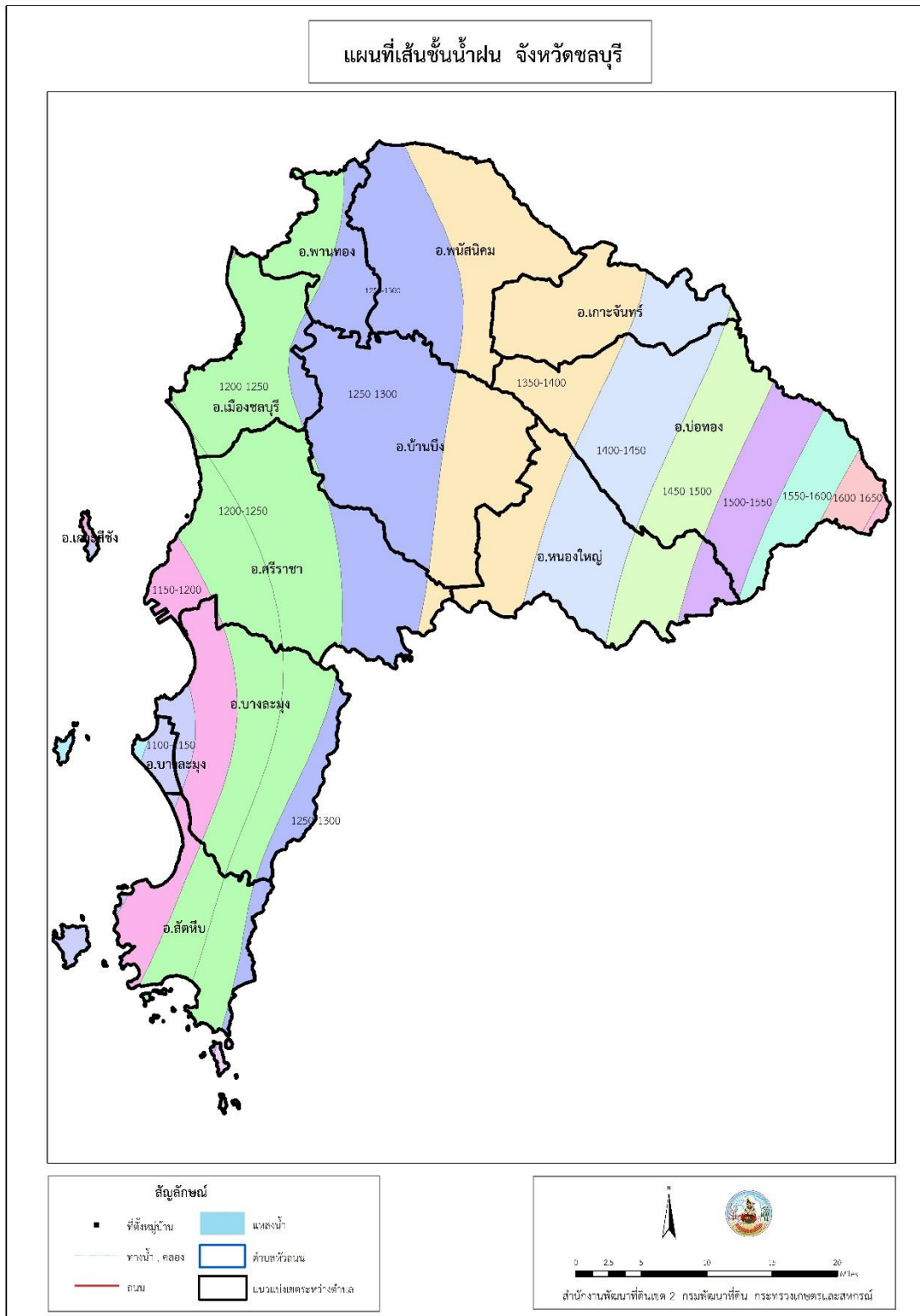
(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปี 2532-2561

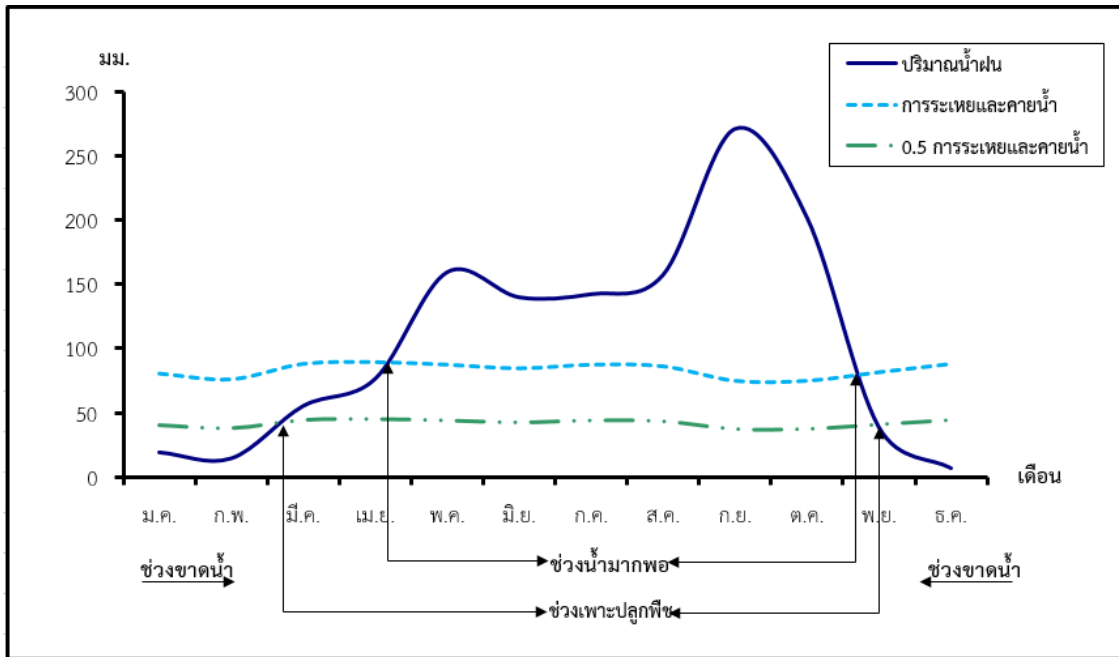
เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	ปริมาณ ฝนใช้การ* (มม.)	การระเหย และการคายน้ำ อ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	22.9	32.6	27.2	67.0	19.6	2.3	19.0	80.6
ก.พ.	24.4	33.2	28.3	70.0	14.9	2.3	14.5	76.2
มี.ค.	25.8	34.2	29.4	72.0	55.6	5.4	50.7	88.0
เม.ย.	26.9	35.2	30.4	71.0	76.7	7.4	67.3	89.4
พ.ค.	26.9	34.6	30.2	74.0	159.6	13.9	118.8	87.4
มิ.ย.	26.8	34.0	29.9	74.0	140.1	14.4	108.7	84.6
ก.ค.	26.5	33.4	29.5	74.0	142.5	14.9	110.0	87.4
ส.ค.	26.3	33.2	29.3	75.0	157.5	16.3	117.8	86.2
ก.ย.	25.5	32.8	28.6	79.0	271.0	19.3	152.1	75.0
ต.ค.	25.0	33.0	28.3	78.0	201.9	16.0	136.7	75.0
พ.ย.	24.1	33.2	28.2	69.0	38.9	4.7	36.5	81.6
ธ.ค.	22.7	32.7	27.2	64.0	7.3	1.4	7.2	88.0
รวม	-	-	-	-	1,285.6	118.3	939.3	999.5
เฉลี่ย	25.3	33.5	28.9	72.3	-	-	-	-

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดชลบุรี

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2563) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 6,827 ไร่ หรือร้อยละ 5.35 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 98,568 ไร่ หรือร้อยละ 77.85 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 3,316 ไร่ หรือร้อยละ 2.62 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว
 - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 30,058 ไร่ หรือร้อยละ 23.75 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด
 - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 55,401 ไร่ หรือร้อยละ 43.76 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก สะเดา สนประติพันธ์ ไม้ปลูกเพื่อการค้า กฤษณา ตะกู
 - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 8,237 ไร่ หรือร้อยละ 6.49 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสมทุเรียน เงาะ มะพร้าว มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ กัลยาลำไย ขนุน มังคุด มะนาว
 - 2.5) พืชสวน มีเนื้อที่ 299 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ
 - 2.6) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 925 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค-กระบือ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร
 - 2.7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 332 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

- 3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 4,269 ไร่ หรือร้อยละ 3.37 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์
- 4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 13,756 ไร่ หรือร้อยละ 10.86 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย บ่อน้ำในไร่นา
- 5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 3,250 ไร่ หรือร้อยละ 2.57 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย พุ่มหญ้าธรรมชาติ พื้นที่ลุ่ม บ่อขุดเก่า พื้นที่ถม
(ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	6,827	5.35
A	พื้นที่เกษตรกรรม	98,568	77.85
A100	นาร้าง	74	0.06
A101	นาข้าว	3,242	2.57
A200	ไร่ร้าง	62	0.05
A202	ข้าวโพด	44	0.03
A203	อ้อย	9,344	7.38
A204	มันสำปะหลัง	11,635	9.19
A205	สับปะรด	8,973	7.08
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	573	0.45
A301	ไม้ยืนต้นผสม	212	0.17
A302	ยางพารา	30,217	23.91
A303	ปาล์มน้ำมัน	6,978	5.51
A304	ยูคาลิปตัส	16,983	13.42
A305	สัก	114	0.09
A306	สะเดา	8	0.01
A307	สนประดิพันธ์	113	0.09
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	92	0.07
A322	กฤษณา	32	0.03
A323	ตะกู	25	0.02
A400	ไม้ผลร้าง	57	0.04
A401	ไม้ผลผสม	2,780	2.19
A401	ทุเรียน	6	0.01

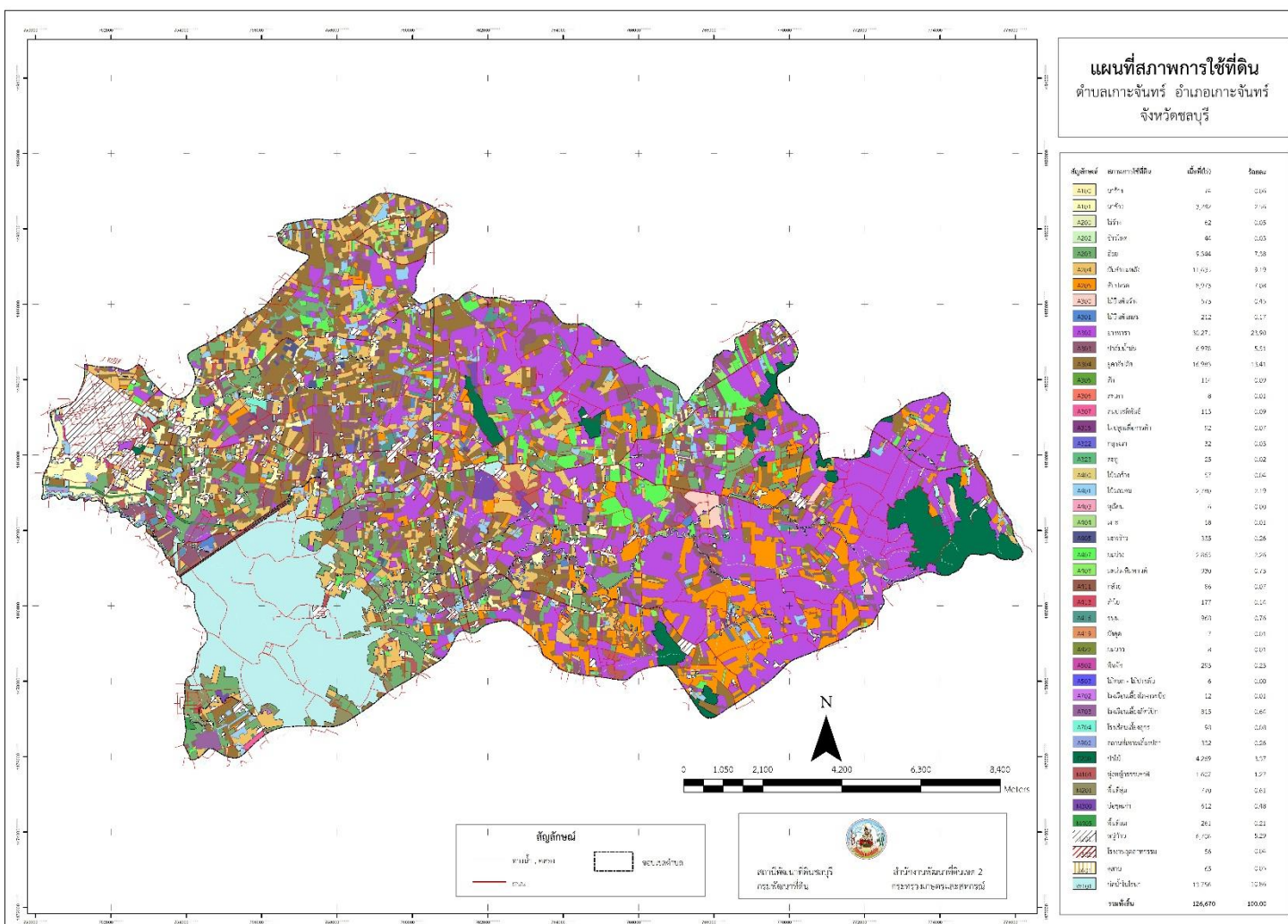
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A404	เงาะ	18	0.01
A405	มะพร้าว	335	0.26
A407	มะม่วง	2,865	2.26
A408	มะม่วงหิมพานต์	930	0.73
A411	กล้วย	86	0.07
A413	ลำไย	177	0.14
A416	ขนุน	968	0.76
A419	มังคุด	7	0.01
A422	มะนาว	8	0.01
A502	พืชผัก	293	0.23
A503	ไม้ดอก – ไม้ประดับ	6	0.01
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ	12	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	815	0.64
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	98	0.08
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	332	0.26
F	พื้นที่ป่าไม้	4,269	3.37
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	3,250	2.57
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	1,607	1.27
M201	พื้นที่ลุ่ม	770	0.61
M300	บ่อขุดเก่า	612	0.48
M405	พื้นที่ถม	261	0.21
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	13,756	10.86
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		126,670	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2563)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2562 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลเกาะจันทร์ มีประชากรรวม 18,853 คน แยกเป็นชาย 10,012 คน เป็นหญิง 8,841 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 17.20 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,592 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 727 ครัวเรือน หรือร้อยละ 23.50 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,367 ครัวเรือน หรือร้อยละ 76.50 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2563

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเกาะจันทร์	5,592	10,012	8,841	18,853
หมู่ที่ 1 เกาะจันทร์	1,263	2,249	1,231	3,480
หมู่ที่ 2 หนองชุมเห็ด	386	429	372	801
หมู่ที่ 3 สระตาพรหม	575	738	707	1,445
หมู่ที่ 4 เจ็ดเนิน	360	656	672	1,328
หมู่ที่ 5 โปรงหิน	360	583	601	1,184
หมู่ที่ 6 ทับบริบูรณ์	258	471	465	936
หมู่ที่ 7 ปรกฟ้า	498	765	749	1,514
หมู่ที่ 8 หนองแพบ	331	352	276	628
หมู่ที่ 9 หนองยายหมาด	341	526	550	1,076
หมู่ที่ 10 หนองมะนาว	375	697	709	1,406
หมู่ที่ 11 แปลง	297	582	583	1,165
หมู่ที่ 12 เขาวังแก้ว	224	367	404	771
หมู่ที่ 13 เนินตะแบก	259	456	443	899
หมู่ที่ 14 หนองหูล้าง	540	900	884	253
หมู่ที่ 15 คลอง	169	241	195	436

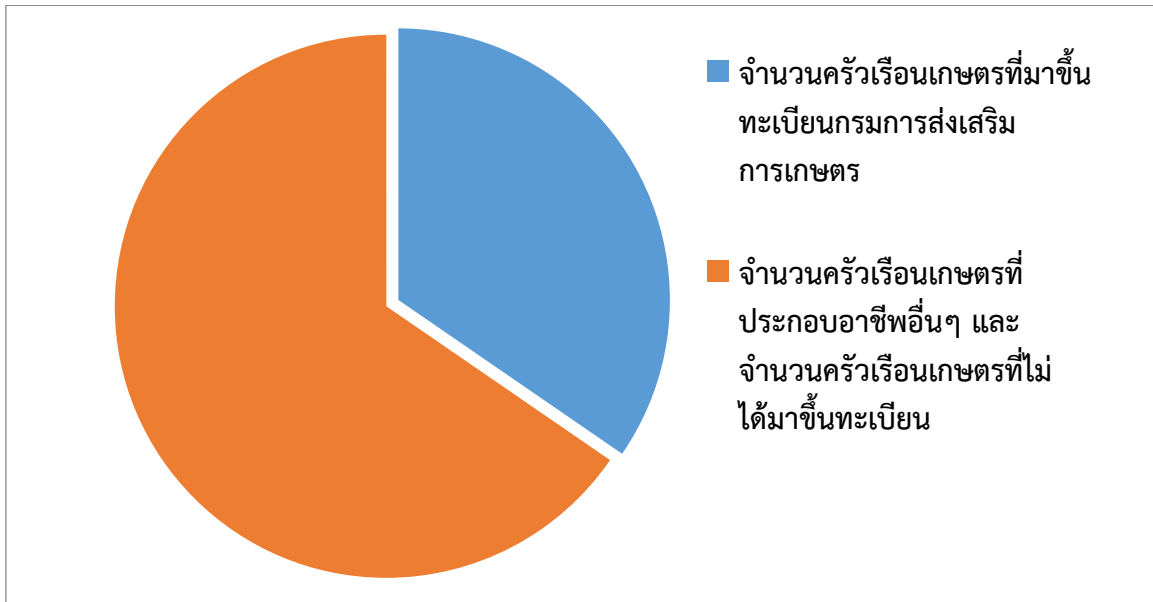
ที่มา : กรมการปกครอง (2564)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2563

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	5,592	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,934	36.54
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียน	3,658	63.46

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2564)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2564)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2563 สภาพทั่วไปของตำบลเกาะจันทร์ ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลเกาะจันทร์ มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงชนบท ชบ.3245 ทางหลวงชนบท ชบ.3341 ชบ.40 และได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านเพื่อทำให้เกิดแสงสว่างเพื่อสะดวกในการเดินทางและลดอุบัติเหตุ ลดปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตำบลเกาะจันทร์มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีการขยายเขตไฟฟ้าเป็นบางจุด

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลเกาะจันทร์มีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากแหล่งน้ำธรรมชาติ มีอ่างเก็บน้ำ 2 แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำบ้านสระตาพรหม และอ่างเก็บน้ำคลองหลวงรัชโลทร มีลำน้ำ ลำห้วย 10 สาย หนองน้ำ 3 แห่ง จากระบบประปาหมู่บ้าน น้ำบาดาล และน้ำบ่อ แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 9 แห่ง โรงเรียนระดับอุดมศึกษา 2 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 9 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง สำนักงานเทศบาล 2 แห่ง มีวัด 6 แห่ง มีสำนักสงฆ์ 6 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง ตู้ยามตำรวจ 1 แห่ง วิสาหกิจชุมชน 14 แห่ง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 3 กลุ่ม

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ในพื้นที่ตำบลเกาะจันทร์ มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น อ่างเก็บน้ำบ้านสระตาพรหม และอ่างเก็บน้ำคลองหลวงรัชโลทร

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2563

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
อ่างเก็บน้ำ	2
ลำน้ำ ลำห้วย	10
หนองน้ำ	3
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	9
โรงเรียนระดับอุดมศึกษา	2
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	9
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	2
สำนักงานเทศบาลตำบล	2
วัด	6
สำนักสงฆ์	6
มัสยิด	1
ตุ๋ยามตำรวจ	1
วิสาหกิจชุมชน	14
กลุ่มแม่บ้าน	3
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
อ่างเก็บน้ำคลองหลวงรัชโลธร	1
อ่างเก็บน้ำสัตตาพรหม	1

ที่มา: คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลเมืองปรกฟ้า (2564)

7) หมออดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมออดินอาสาในตำบลเกาะกันทร์มีจำนวน 13 ราย คือ

1. นายชำนาญ ลำจวน	หมออดินอาสาระดับตำบล
2. นายวรชัย สุทธิรักษา	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายสมพร นิลสนิท	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นางอภิญา นีรพัฒนกุล	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายชูชีพ บึงบูรพสกุล	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายนริศ รุ่งเสถียร	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายประเดิม ชื้อฐากร	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นายสุทิน ไหมโสภาก	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นายอนันต์ เจริญ	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
10. นายจาตุรนต์ เนียนอุไร	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
11. นางกานนิกา ทีปการ	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
12. นายนฤสรณ์ ฤวิญญาติ	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
13. นางสาวโคศิษฐา เชาวดี	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
14. นายรุจิภาส อารีย์	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน
15. นางสาวปวีตราธรรม์ เกตุภัทรภณ	หมออดินอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2563 ประชากรตำบลเกาะกันทร์จำนวน 18,853 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ

8.76 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของตำบลเกาะกันทร์ ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลัก คือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ขนุน มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ ทำไร่ อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ข้าวโพด อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา หรือทำการค้าขายจะทำการเล็กน้อยภายในครอบครัว ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม ชาวบ้านส่วนใหญ่ไปรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมในท้องถิ่นอื่น

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลเกาะกันทร์ มีพื้นที่เหมาะสมในการทำเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน และมีอาชีพเสริม เช่น การจักสาน ผักตบชวา การทอเสื่อกก เป็นต้น

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และมะม่วง รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค สุกร ไก่ ปลา และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ตำบลเกาะกันทร์มีอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น กลุ่มเย็บผ้าตุ๊กตา กลุ่มทำเครื่องแกง และกลุ่มผลิตไม้กวาดดอกหญ้า

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบลเพราะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่ตำบลเกาะจันทร์ มีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายแห่ง คือ อ่างเก็บน้ำคลองหลวง อ่างเก็บน้ำสัตตาพรหม ลำน้ำแม่ต้า ฝายทุ่งกลอง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูก มีพื้นที่หมู่บ้านที่ติดกับเขตพื้นที่ป่าไม้ คือ อุทยานแห่งชาติดอยหลวง มีน้ำตกจำปาทอง และน้ำตกขุนต้า เป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของตำบล แต่แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค และการทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลเกาะจันทร์ในช่วงฤดูแล้ง

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 182,965.00 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 80,366.36 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 137,800.51 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 61,281.26 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 45,164.49 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 19,085.10 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8

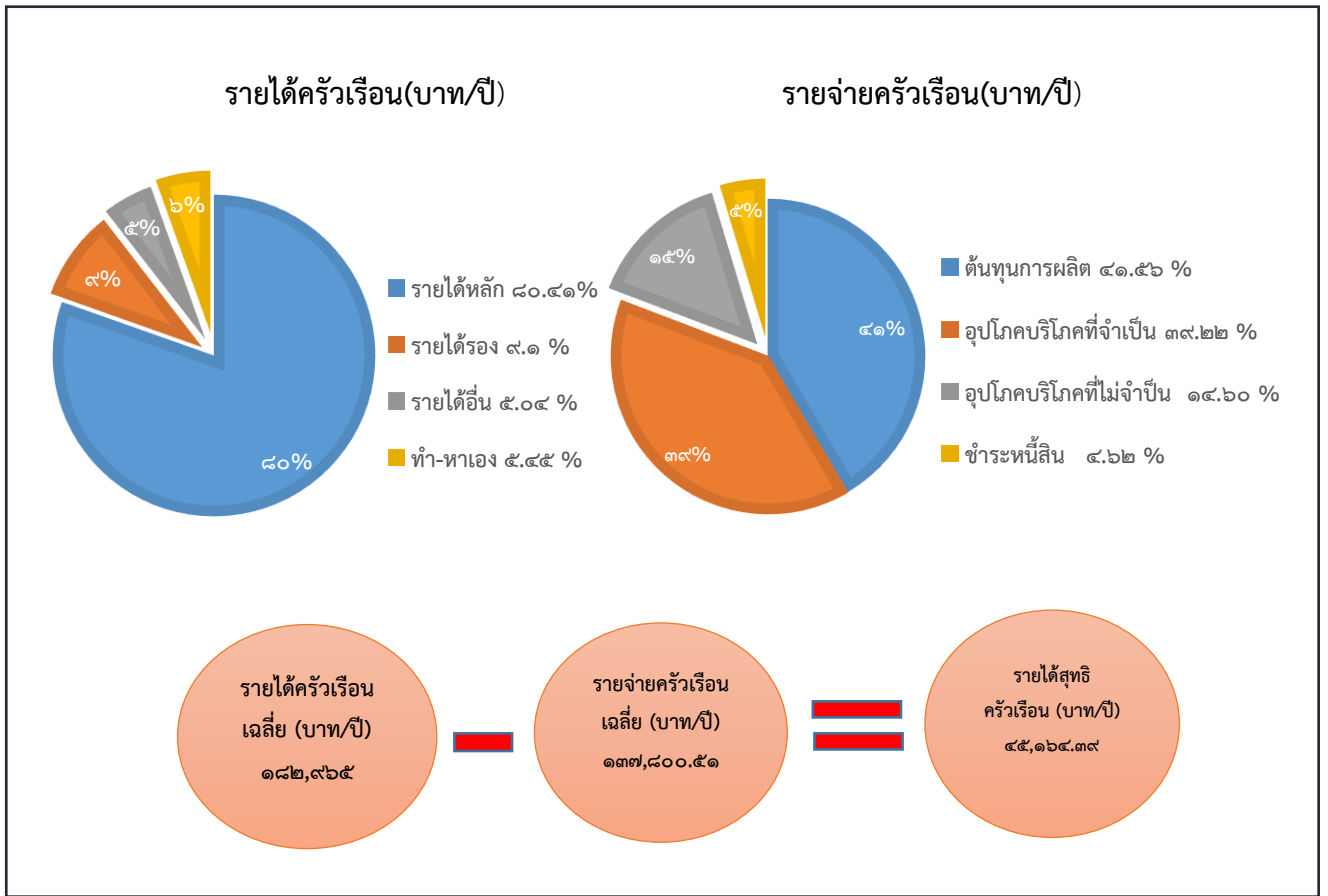
(กรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ปี 2562

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลเกาะจันทร์	147,126.42	16,645.17	9,225.77	9,967.65	182,965.00	81,366.36	137,800.51	61,281.26
หมู่ที่ 1 เกาะจันทร์	142,889.95	7,658.46	1,762.63	5,002.53	157,293.56	108,045.53	122,773.99	84,333.91
หมู่ที่ 2 หนองชุมเห็ด	125,175.48	20,990.38	6,923.08	5,269.23	158,358.17	56,790.52	134,213.47	48,131.73
หมู่ที่ 3 สระตาพรหม	203,425.57	21,676.43	19,052.27	13,798.30	257,952.56	89,545.86	197,270.46	68,480.48
หมู่ที่ 4 เจ็ดเนิน	186,375.43	44,980.20	10,864.67	24,485.79	266,706.00	74,844.87	181,167.51	50,840.46
หมู่ที่ 5 โปรงหิน	130,385.31	18,422.66	14,815.63	10,375.48	171,999.07	70,258.07	140,751.25	56,833.31
หมู่ที่ 6 ทับบริบูรณ์	157,825.00	21,879.17	15,197.92	10,931.77	205,833.85	105,668.72	176,547.40	90,633.96
หมู่ที่ 7 ปรกฟ้า	99,537.69	9,372.69	7,676.69	7,407.69	123,994.77	82,663.18	82,962.31	55,308.21
หมู่ที่ 9 หนองยายหมาด	105,761.66	9,145.08	9,191.71	6,761.66	130,860.10	67,170.21	77,795.34	39,932.10
หมู่ที่ 10 หนองมะนาว	191,628.83	22,328.19	18,013.70	16,961.21	284,931.93	68,916.13	190,469.99	52,731.10
หมู่ที่ 11 แปลง	114,851.38	20,954.88	12,423.70	9,220.12	157,452.16	79,698.01	120,216.96	60,134.25
หมู่ที่ 12 เขาวังแก้ว	157,789.61	22,105.26	8,361.40	12,549.12	200,805.40	104,528.84	140,494.74	73,134.25
หมู่ที่ 13 เนินตะแบก	125,044.52	30,157.53	12,170.55	10,831.16	178,203.77	53,978.73	92,555.48	28,035.48
หมู่ที่ 14 หนองหูช้าง	128,986.70	6,800.51	2,055.75	7,365.22	145,208.18	73,354.52	117,931.47	59,575.20
หมู่ที่ 15 คลอง	159,305.54	26,888.89	20,166.67	10,361.11	216,722.22	75,747.57	220,305.56	77,000.00

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันร์ จังหวัดชลบุรี

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

- 1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าทำบุญมี ป่าบ่อทอง ป่าแควระบม และป่าสียัด
ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าทำบุญมีและป่าบ่อทอง	เล่ม 82 ตอนที่ 53 วันที่ 6 กรกฎาคม 2508	77,198
ป่าแควระบม และป่าสียัด	เล่ม 86 ตอนที่ 27 วันที่ 1 เมษายน 2512	6,913

- 2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 77,198 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 6,913 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

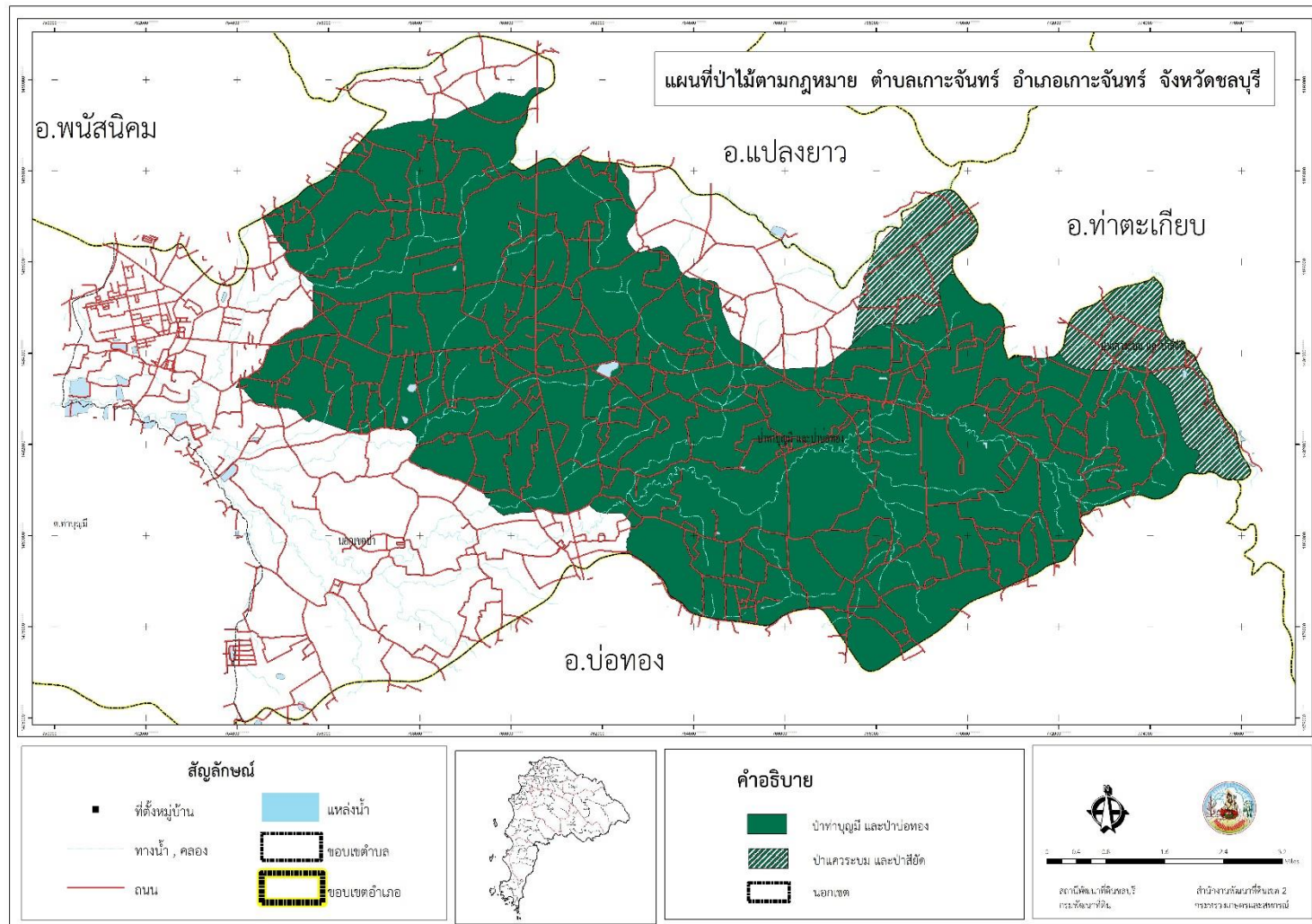
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 517 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 4,310 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 21,315 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 100,528 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

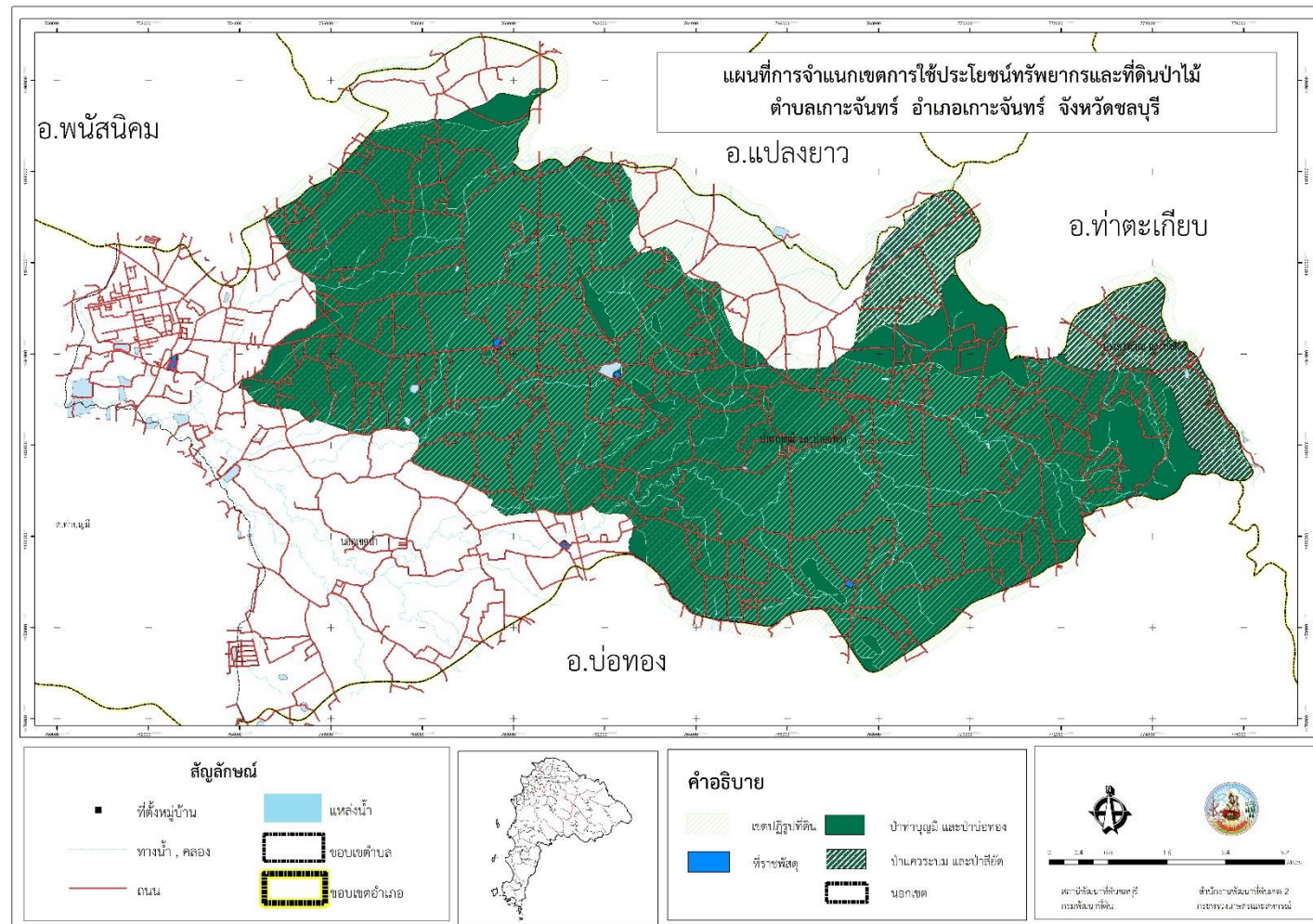
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

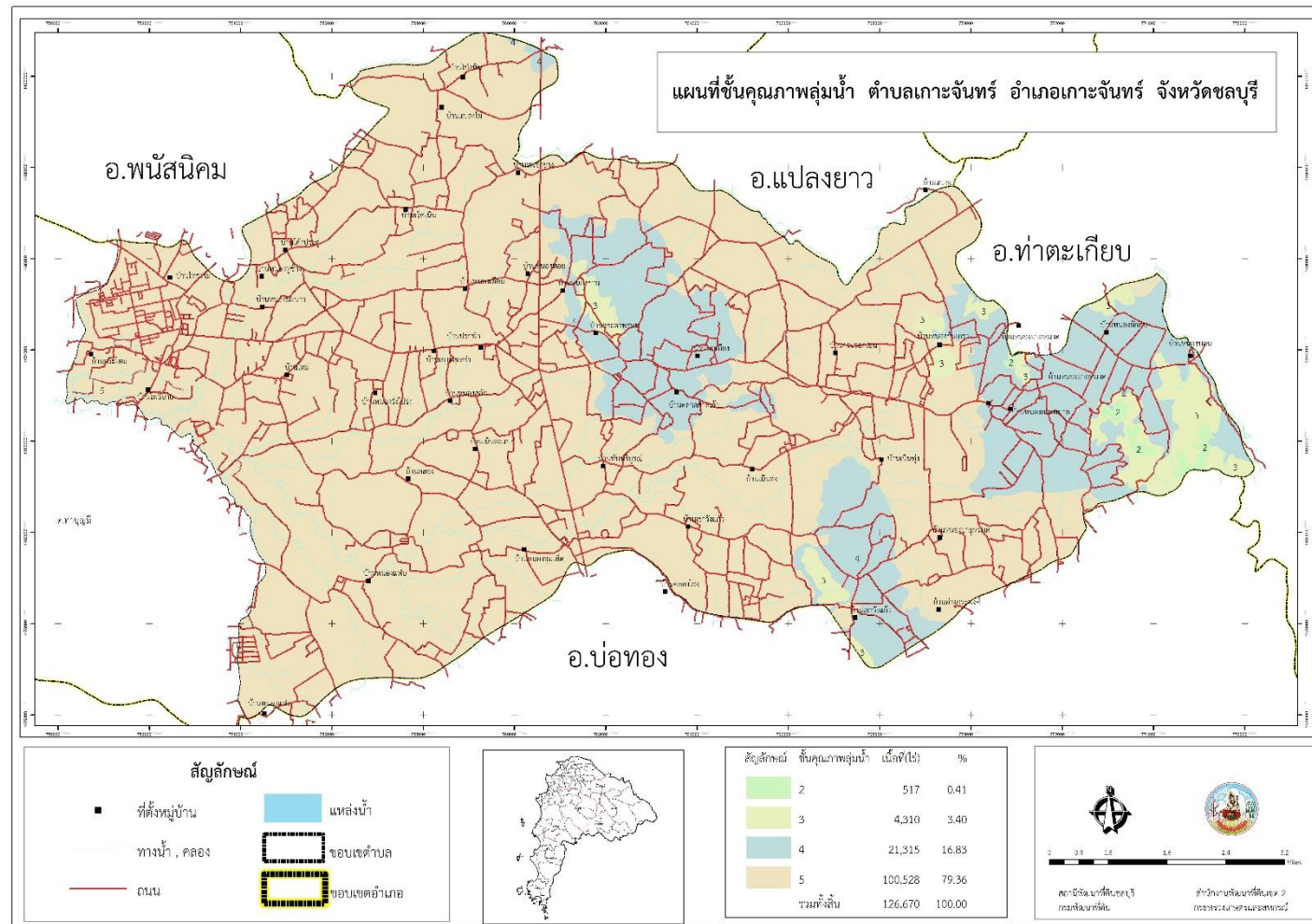
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองหลวง และคลองกระเบา
- 2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองหลวงรัชชโลทร

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 30 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-4 ถึง 3-5

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึก เจาะ (ม.)	ระดับน้ำ ปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	13.37400191	101.40991689	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	51.00	-
2	13.41204143	101.33293033	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	56.00	-
3	13.43845481	101.49295055	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	116.00	-
4	13.40780780	101.45623437	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	121.00	41.80
5	13.40731074	101.45624778	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	91.00	40.80
6	13.44043499	101.44396662	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	120.00	20.00
7	13.45521608	101.40084947	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	50.00	28.00
8	13.39029809	101.41878183	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	45.00	-
9	13.39029809	101.41878183	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	103.00	-
10	13.36906838	101.44384521	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	104.00	68.00
11	13.384278110	101.38674427	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	62.00	-
12	13.420357703	101.36936911	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	140.00	0.00
13	13.426006426	101.43553187	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	108.00	45.00
14	13.436043717	101.49100576	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	90.00	53.00
15	13.374001910	101.40991689	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	51.00	-
16	13.412041430	101.33293033	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	56.00	-
17	13.438454807	101.49295055	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	116.00	-
18	13.407807800	101.45623437	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	121.00	41.80
19	13.407310744	101.45624778	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	91.00	40.80
20	13.372801463	101.40314066	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	92.00	-
21	13.373458514	101.40150454	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	56.00	-
22	13.409718879	101.44085918	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	74.00	-
23	13.420955389	101.42433117	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	60.00	-
24	13.372613202	101.48340391	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	68.00	40.00
25	13.373075471	101.48325178	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	74.00	-

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

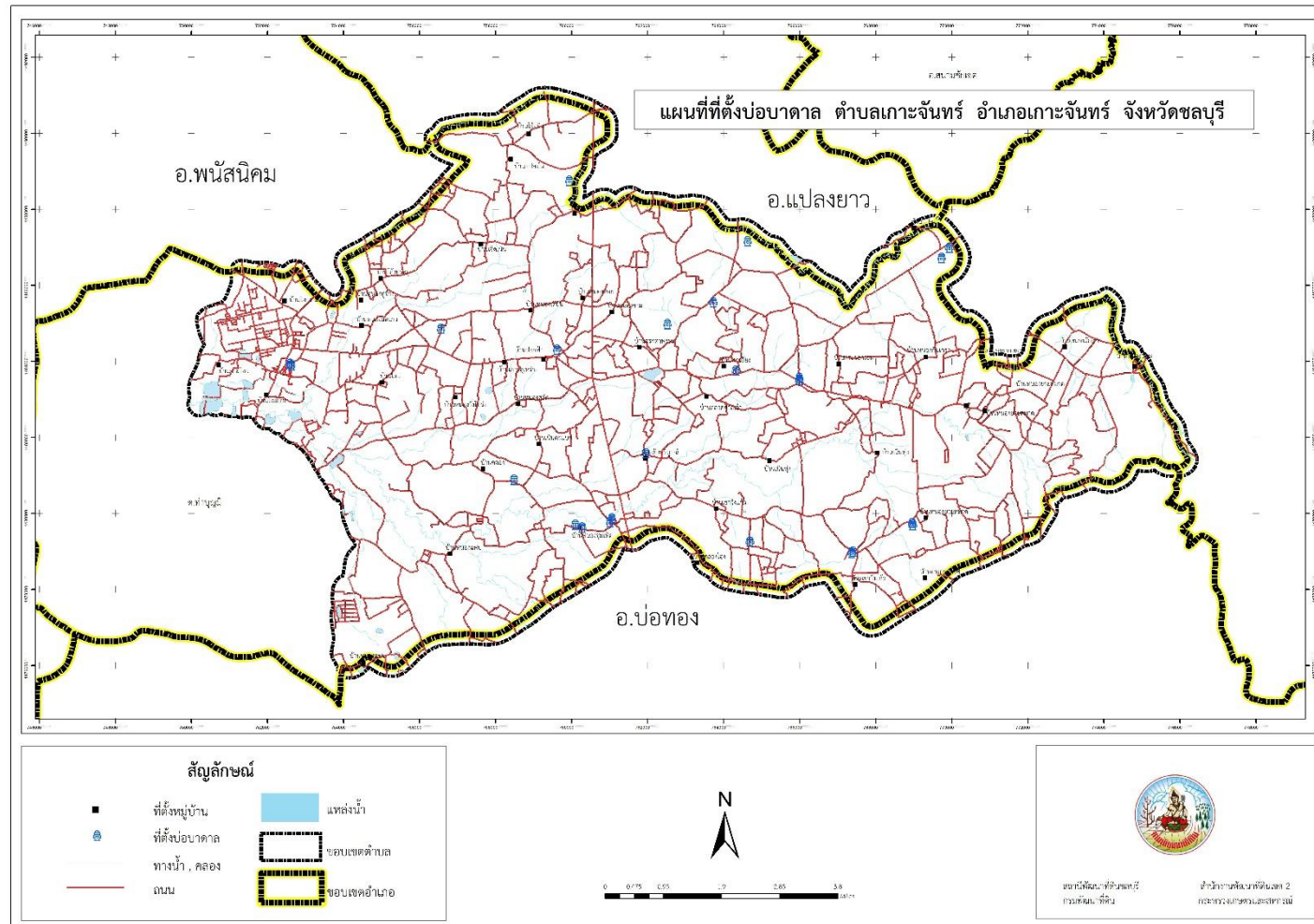
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึก เจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
26	13.374882796	101.41039629	บ่ออุบโกลค-บริโกลค	ใช้ได้-น้ำจืด	85.00	57.00
27	13.412414763	101.33262010	บ่ออุบโกลค-บริโกลค	ใช้ได้-น้ำจืด	92.00	-
28	13.415122993	101.39742308	บ่ออุบโกลค-บริโกลค	ใช้ได้-น้ำจืด	62.00	17.00
29	13.366181630	101.46850936	บ่ออุบโกลค-บริโกลค	ใช้ได้-น้ำจืด	122.00	-
30	13.366458534	101.46883515	บ่ออุบโกลค-บริโกลค	ใช้ได้-น้ำจืด	80.00	-

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2564)

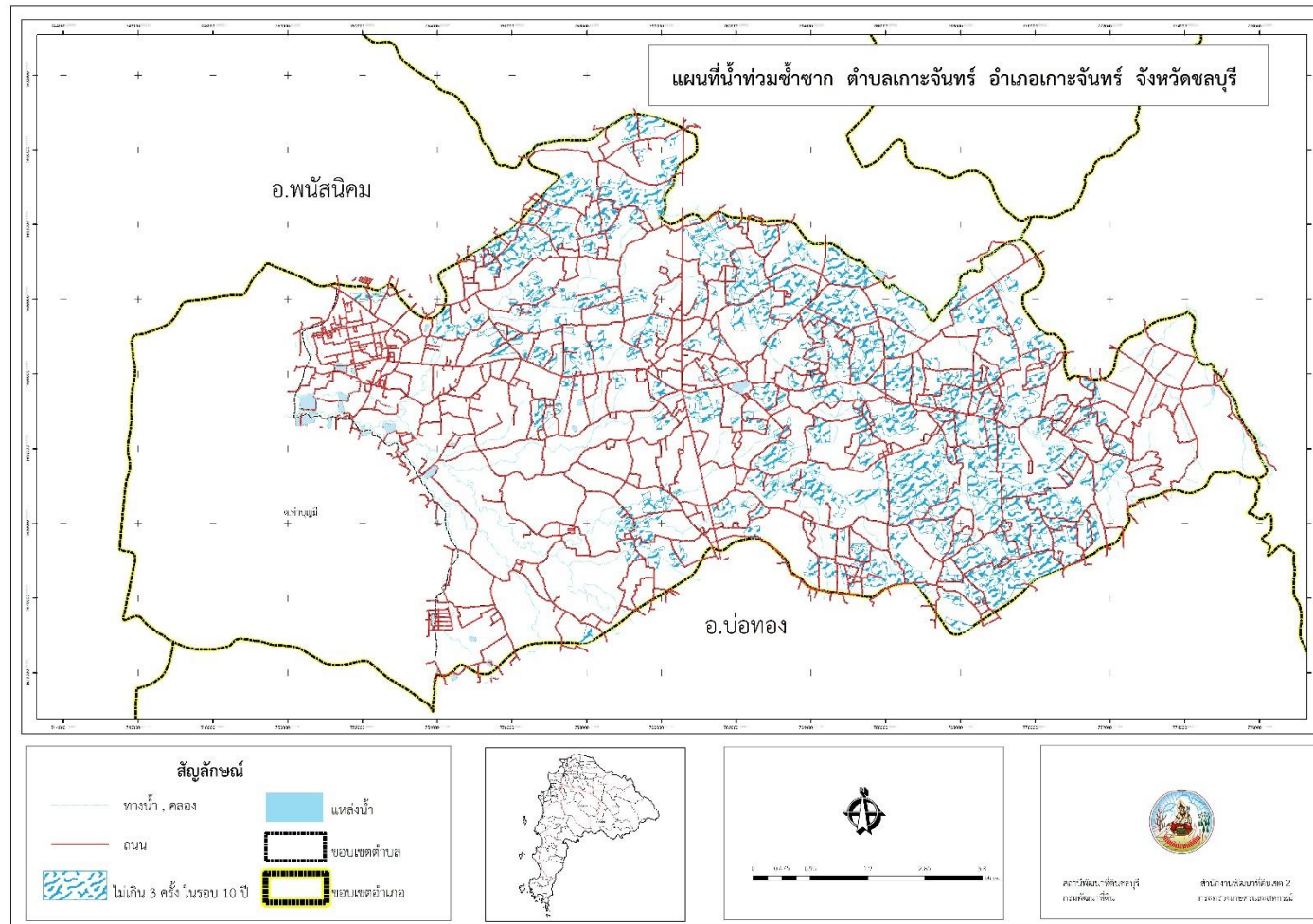
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-4 ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันร์ จังหวัดชลบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-5 แผนที่น้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

1) ดินคล้ายชุดดินบ้านไร่ที่มีความอึดตัวเบสสูง (Bar-hb) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงเนินเขา การระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB : ดินคล้ายชุดดินบ้านไร่ที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,403 ไร่ หรือร้อยละ 1.90 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินบ้านบึง (Bbg) สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 1,866 ไร่ หรือร้อยละ 1.47 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

2.1) หน่วยแผนที่ดิน Bbg-lsA : ชุดดินบ้านบึง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 64 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล

2.2) หน่วยแผนที่ดิน Bbg-lsB : ชุดดินบ้านบึง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,748 ไร่ หรือร้อยละ 1.38 ของพื้นที่ตำบล

2.3) หน่วยแผนที่ดิน Bbg-lsB/d3c : ชุดดินบ้านบึง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นเศษหิน มีเนื้อที่ 54 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล

3) ดินคล้ายชุดดินบางคล้าที่มีจุดประสีเทา (Bka-gm) สภาพพื้นที่เป็นที่ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย และลูกคลื่นลอนตื้น มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Bka-gm-slA/b : ดินคล้ายชุดดินบางคล้าที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีค้ำนา มีเนื้อที่ 11,174 ไร่ หรือร้อยละ 8.82 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินบางคล้า (Bka) สภาพพื้นที่เป็นที่ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย และลูกคลื่นลอนตื้น มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 9,265 ไร่ หรือร้อยละ 7.32 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

4.1) หน่วยแผนที่ดิน Bka-slB : ชุดดินบางคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,936 ไร่ หรือร้อยละ 3.11 ของพื้นที่ตำบล

4.2) หน่วยแผนที่ดิน Bka-slC : ชุดดินบางคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,329 ไร่ หรือร้อยละ 4.21 ของพื้นที่ตำบล

5) ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีจุดประสีเทา (Dr-gm) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงตีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Dr-gm-slA : ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,365 ไร่ หรือร้อยละ 3.45 ของพื้นที่ตำบล

6) ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Dr-mw) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 7,317 ไร่ หรือร้อยละ 5.77 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 4 หน่วยแผนที่ดิน คือ

6.1) หน่วยแผนที่ดิน Dr-mw-s1A : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 27 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

6.2) หน่วยแผนที่ดิน Dr-mw-s1B : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,008 ไร่ หรือร้อยละ 4.74 ของพื้นที่ตำบล

6.3) หน่วยแผนที่ดิน Dr-mw-s1B/d3c : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นเศษหิน มีเนื้อที่ 15 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล

6.4) หน่วยแผนที่ดิน Dr-mw-s1B/d4c : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกถึงชั้นเศษหิน มีเนื้อที่ 1,267 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของพื้นที่ตำบล

7) ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีจุดประสีเทาที่เป็นดินร่วนหยาบ (Dr-gm,col) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Dr-gm,col-s1A/b : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีจุดประสีเทาที่เป็นดินร่วนหยาบ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคินนา มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล

8) ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีจุดประสีเทามีคิลาแลงอ่อน (Dr-gm,pic) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Dr-gm,pic-s1A : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่มีจุดประสีเทา มีคิลาแลงอ่อน เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,131 ไร่ หรือร้อยละ 0.89 ของพื้นที่ตำบล

9) ชุดดินดอนไร้ (Dr) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 26,491 ไร่ หรือร้อยละ 20.91 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

9.1) หน่วยแผนที่ดิน Dr-s1B : ชุดดินดอนไร้ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 17,978 ไร่ หรือร้อยละ 14.19 ของพื้นที่ตำบล

9.2) หน่วยแผนที่ดิน Dr-s1B/d3c : ชุดดินดอนไร้ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นเศษหิน มีเนื้อที่ 4,394 ไร่ หรือร้อยละ 3.47 ของพื้นที่ตำบล

9.3) หน่วยแผนที่ดิน Dr-s1B/d4c : ชุดดินดอนไร้ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกถึงชั้นเศษหิน มีเนื้อที่ 4,119 ไร่ หรือร้อยละ 3.25 ของพื้นที่ตำบล

10) ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่เป็นดินร่วนหยาบ (Dr-col) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 17,105 ไร่ หรือร้อยละ 13.5 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

10.1) หน่วยแผนที่ดิน Dr-col-s1B : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 14,890 ไร่ หรือร้อยละ 11.75 ของพื้นที่ตำบล

10.2) หน่วยแผนที่ดิน Dr-col-s1B/d4c : ดินคล้ายชุดดินดอนไร้ที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกถึงชั้นเศษหิน มีเนื้อที่ 2,215 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) สภาพพื้นที่ลักษณะค่อนข้างเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย และลูกคลื่นลอนลาดมี การระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 10,411 ไร่ หรือร้อยละ 8.69 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

11.1) หน่วยแผนที่ดิน Kb-clB : ชุดดินกบินทร์บุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,040 ไร่ หรือร้อยละ 3.98 ของพื้นที่ตำบล

11.2) หน่วยแผนที่ดิน Kb-s1B : ชุดดินกบินทร์บุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,133 ไร่ หรือร้อยละ 4.50 ของพื้นที่ตำบล

11.3) หน่วยแผนที่ดิน Kb-s1C : ชุดดินกบินทร์บุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 268 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ตำบล

12) ดินคล้ายชุดดินโคกเคียนที่มีศิลาแลงอ่อน (Ko-pic) สภาพพื้นที่เป็นตะกอนน้ำพาทับถมบนตะกอนน้ำเก่าในสภาพพื้นที่ที่มีวัตถุต้นกำเนิดมาจากหินแกรนิต การระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ko-pic-s1A : ดินคล้ายชุดดินโคกเคียนที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 885 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของพื้นที่ตำบล

13) ชุดดินโคกเคียน (Ko) สภาพพื้นที่เป็นตะกอนน้ำพาทับถมบนตะกอนน้ำเก่าในสภาพพื้นที่ที่มีวัตถุต้นกำเนิดมาจากหินแกรนิต การระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ko-s1A : ชุดดินโคกเคียน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,427 ไร่ หรือร้อยละ 3.50 ของพื้นที่ตำบล

14) ชุดดินเขาย้อย (Kyo) สภาพพื้นที่ลุ่มราบเรียบหรือค่อนข้างเรียบ การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kyo-s1A : ชุดดินเขาย้อย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,068 ไร่ หรือร้อยละ 4.00 ของพื้นที่

15) ดินคล้ายชุดดินเขาย้อยที่เป็นดินร่วนหยาบ (Kyo-col) สภาพพื้นที่ลุ่มราบเรียบหรือค่อนข้างเรียบ การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kyo-s1A : มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,647 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของพื้นที่

16) ชุดดินลี (Li) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชันจนถึงเชิงเขา การระบายน้ำเร็วมาก คือ
- หน่วยแผนที่ดิน Li-clE : ชุดดินลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 119 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่

17) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB : ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 248 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่

18) ชุดดินมาบบอน (Mb) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนชัน การระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Mb-slB : ชุดดินมาบบอน ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 110 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่

19) ดินคล้ายชุดดินมาบบอนที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินสีน้ำตาล (Mb-mw,br) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Mb-mw,br-slB : ดินคล้ายชุดดินมาบบอนที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 226 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของพื้นที่

20) ชุดดินมวกเหล็ก (ML) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชันจนถึงเชิงเขา การระบายน้ำดี เนื้อที่รวมทั้งหมด 5,834 ไร่ หรือร้อยละ 4.69 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 5 หน่วยแผนที่ดิน คือ

20.1) หน่วยแผนที่ดิน ML-clC : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่

20.2) หน่วยแผนที่ดิน ML-gclC : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 317 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของพื้นที่

20.3) หน่วยแผนที่ดิน ML-clD : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,129 ไร่ หรือร้อยละ 1.68 ของพื้นที่

20.4) หน่วยแผนที่ดิน ML-gclD : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,324 ไร่ หรือร้อยละ 2.62 ของพื้นที่

20.5) หน่วยแผนที่ดิน ML-gclE : ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 51 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่

21) ชุดดินปากท่อ (Pth) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบตั้งแต่ที่ราบน้ำท่วมไปจนถึงลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ การระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Pth-clA : ชุดดินปากท่อ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 242 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่

22) ชุดดินสัทธิบ (Sh) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน การระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Sh-slB : ชุดดินสัทธิบ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,321 ไร่ หรือร้อยละ 1.83 ของพื้นที่

23) ดินคล้ายชุดดินทับเสลาที่มีความอิ่มตัวเบสสูง (Tas-hb) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงลูกคลื่นลอนชัน การระบายน้ำดี เนื้อที่รวมทั้งหมด 982 ไร่ หรือร้อยละ 0.78 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

23.1) หน่วยแผนที่ดิน Tas-hb-sLC : ดินคล้ายชุดดินทับเสลาที่มีความอิ่มตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 924 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของพื้นที่

23.2) หน่วยแผนที่ดิน Tas-hb-gslD : ดินคล้ายชุดดินทับเสลาที่มีความอิ่มตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 58 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่

24) ชุดดินทับเสลา (Tas) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงลูกคลื่นลอนชัน การระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslD : ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 147 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของพื้นที่

25) ชุดดินท่ายาง (Ty) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงลูกคลื่นลอนชัน การระบายน้ำดี เนื้อที่รวมทั้งหมด 3,092 ไร่ หรือร้อยละ 2.37 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 7 หน่วยแผนที่ดิน คือ

25.1) หน่วยแผนที่ดิน Ty-clC : ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 575 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของพื้นที่

25.2) หน่วยแผนที่ดิน Ty-slB : ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือร้อยละ 0.1 ของพื้นที่

25.3) หน่วยแผนที่ดิน Ty-slC : ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,767 ไร่ หรือร้อยละ 1.39 ของพื้นที่

25.4) หน่วยแผนที่ดิน Ty-slD : ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 249 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่

25.5) หน่วยแผนที่ดิน Ty-slE : ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 73 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่

25.6) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 329 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่

25.6) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslE : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 92 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของพื้นที่

26) ชุดดินวังสะพุง (Ws) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดี เนื้อที่รวมทั้งหมด 847 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

26.1) หน่วยแผนที่ดิน Ws-clB : ชุดดินวังสะพุง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 334 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของพื้นที่

26.2) หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC : ชุดดินวังสะพุง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,355 ไร่ หรือร้อยละ 1.07 ของพื้นที่

27) ดินคล้ายชุดดินวังสะพุงที่มีสีน้ำตาล (Ws-br) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-br-clB : ดินคล้ายชุดดินวังสะพุงที่มีสีน้ำตาล เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,327 ไร่ หรือร้อยละ 1.84 ของพื้นที่

28) เขตพื้นที่ทหาร (MA) มีเนื้อที่ 2,243 ไร่ หรือร้อยละ 1.77 ของพื้นที่ตำบล

29) พื้นที่ที่ลาดเชิงชัน (SC) มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ สภาพพื้นที่สูงชันถึงสูงชันมากที่สุด มีเนื้อที่ 3,879 ไร่ หรือร้อยละ 3.06 ของพื้นที่ตำบล

30) พื้นที่แหล่งน้ำ (W) มีเนื้อที่รวม 1,637 ไร่ หรือร้อยละ 1.29 ของพื้นที่ตำบล
ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-3 ถึง 3-4 และรูปที่ 3-6 ถึง 3-7

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Bar-hb-slB	ดินคล้ายชุดดินบ้านไร่ที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,403	1.90
Bbg-lsA	ชุดดินบ้านบึง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	64	0.05
Bbg-lsB	ชุดดินบ้านบึง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,748	1.38
Bbg-lsB/d3c	ชุดดินบ้านบึง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นเศษหิน	54	0.04
Bka-gm-slA/b	ดินคล้ายชุดดินบางคล้าที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	11,174	8.82
Bka-slB	ชุดดินบางคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	3,936	3.11
Bka-slC	ชุดดินบางคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	5,329	4.21
Dr-gm-slA	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,365	3.45
Dr-mw-slA	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	27	0.02
Dr-gm,col-slA/b	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีจุดประสีเทาที่เป็นดินร่วนหยาบ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	36	0.03
Dr-gm,pic-slA	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีจุดประสีเทา มีศิลาแลงอ่อน เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,131	0.89
Dr-slB	ชุดดินดอนไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	17,978	14.19
Dr-slB/d3c	ชุดดินดอนไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นเศษหิน	4,394	3.47
Dr-slB/d4c	ชุดดินดอนไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกถึงชั้นเศษหิน	4,119	3.25
Dr-col-slB	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	14,890	11.75
Dr-col-slB/d4c	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกถึงชั้นเศษหิน	2,215	1.75
Dr-mw-slB	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	6,008	4.74
Dr-mw-slB/d3c	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นเศษหิน	15	0.01
Dr-mw-slB/d4c	ดินคล้ายชุดดินดอนไร่ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นดินลึกถึงชั้นเศษหิน	1,267	1.00
Kb-clB	ชุดดินกบินทร์บุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,040	3.98
Kb-slB	ชุดดินกบินทร์บุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,133	4.50

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Kb-slC	ชุดดินกบินทร์บุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	268	0.21
Ko-pic-sclA	ดินคล้ายชุดดินโคกเคียนที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	885	0.70
Ko-sclA	ชุดดินโคกเคียน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,427	3.50
Kyo-slA	ชุดดินเขาย้อย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	5,068	4.00
Kyo-col-slA	ดินคล้ายชุดดินเขาย้อยที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,647	1.30
Li-clE	ชุดดินลี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	119	0.09
Ly-slB	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	248	0.20
Mb-slB	ชุดดินมาบอง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	110	0.09
Mb-mw,br-slB	ดินคล้ายชุดดินมาบองที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	226	0.18
ML-clC	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	13	0.01
ML-gclC	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	317	0.25
ML-clD	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	2,129	1.68
ML-gclD	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	3,324	2.62
ML-gclE	ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	51	0.04
Pth-clA	ชุดดินปากท่อ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	242	0.19
Sh-lsB	ชุดดินสัดหีบ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,321	1.83
Tas-hb-slC	ดินคล้ายชุดดินทับเสลาที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	924	0.73
Tas-gslD	ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	147	0.12
Tas-hb-gslD	ดินคล้ายชุดดินทับเสลาที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	58	0.05
Ty-clC	ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	575	0.45
Ty-slB	ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	7	0.01
Ty-slC	ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,767	1.39
Ty-slD	ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	249	0.20

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Ty-slE	ชุดดินท่ายาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	73	0.06
Ty-gclD	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	329	0.19
Ty-gslE	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	92	0.07
Ws-clB	ชุดดินวังสะพุง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	334	0.26
Ws-clC	ชุดดินวังสะพุง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,355	1.07
Ws-br-clB	ดินคล้ายชุดดินวังสะพุงที่มีสีน้ำตาล เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,327	1.84
MA	เขตพื้นที่ทหาร	2,243	1.77
SC	ที่ลาดเชิงซ้อน	3,879	3.06
W	แหล่งน้ำ	1,637	1.29
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		126,670	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2564)

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Bar-hb-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,403	1.90
Bbg-lsA	0-2	ดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	64	0.05
Bbg-lsB	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,748	1.38
Bbg-lsB/d3c	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	54	0.04
Bka-gm-slA/b	0-2	ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	11,174	8.82
Bka-slB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,936	3.11
Bka-slC	5-12	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,329	4.21
Dr-gm-slA	0-2	ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	4,365	3.45
Dr-mw-slA	0-2	ดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	27	0.02
Dr-gm,col-slA/b	2-5	ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	36	0.03
Dr-gm,pic-slA	0-2	ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,131	0.89
Dr-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	17,978	14.19
Dr-slB/d3c	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	4,394	3.47
Dr-slB/d4c	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	4,119	3.25
Dr-col-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	14,890	11.75
Dr-col-slB/d4c	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	100-150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,215	1.75
Dr-mw-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	6,008	4.74
Dr-mw-slB/d3c	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	15	0.01
Dr-mw-slB/d4c	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	100-150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,267	1.00
Kb-clB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,040	3.98
Kb-slB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,133	4.50
Kb-slC	5-12	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	268	0.21
Ko-pic-slA	0-2	เลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	885	0.70
Ko-slA	0-2	เลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	4,427	3.50
Kyo-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,068	4.00
Kyo-col-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,647	1.30

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

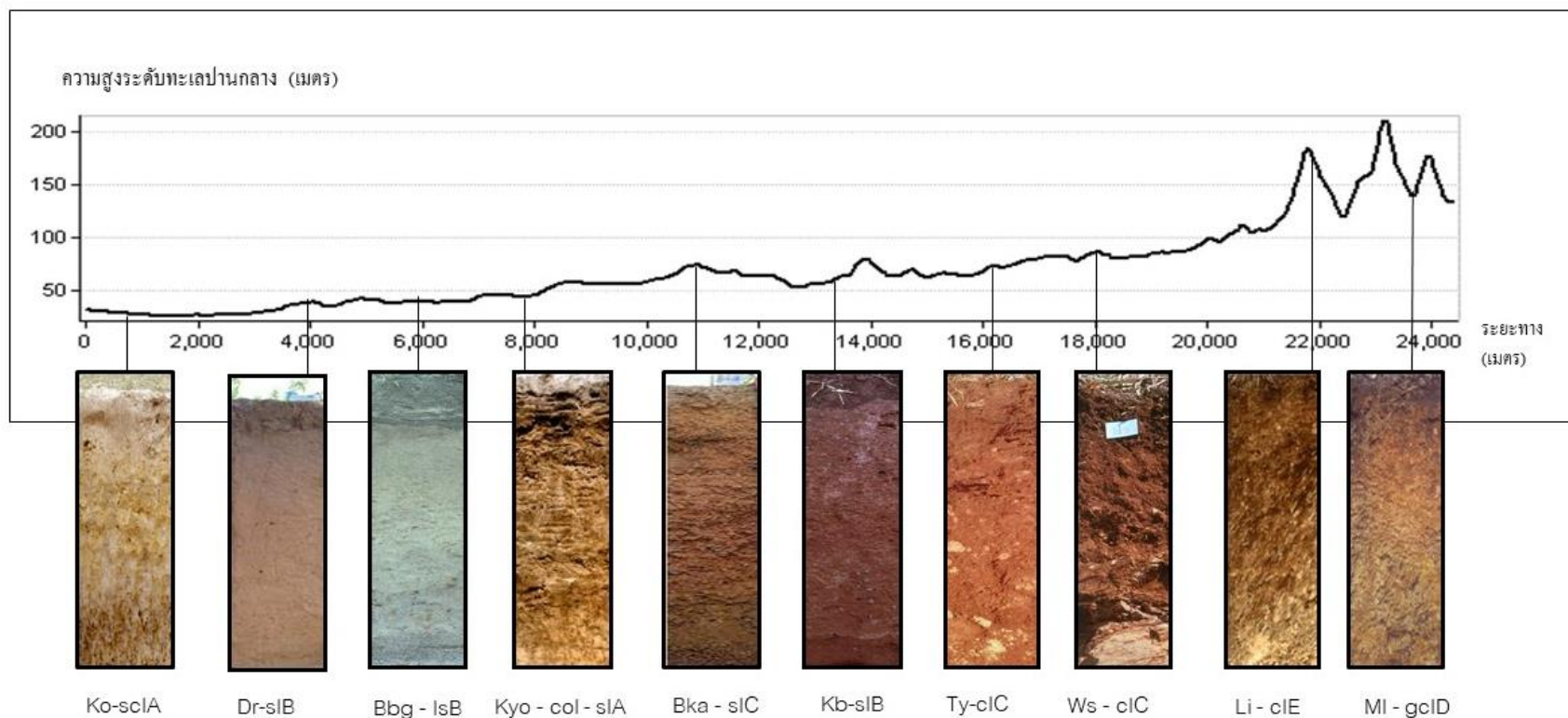
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Li-clE	5-12	เลวมาก	10-20	35-75	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	119	0.09
Ly-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	248	0.20
Mb-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	110	0.09
Mb-mw,br-slB	2-5	ปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	226	0.18
ML-clC	5-12	ดี	10-20	35-75	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	13	0.01
ML-gclC	5-12	ดี	10-20	35-75	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	317	0.25
ML-clD	12-20	ดี	10-20	35-75	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	2,129	1.68
ML-gclD	12-20	ดี	10-20	35-75	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	3,324	2.62
ML-gclE	20-35	ดี	10-20	35-75	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	51	0.04
Pth-clA	0-2	เลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	242	0.19
Sh-slB	2-5	เลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,321	1.83
Tas-hb-slC	5-12	ดี	<10	35-75	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	924	0.73
Tas-gslD	12-20	ดี	<10	35-75	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	147	0.12
Tas-hb-gslD	20-35	ดี	<10	35-75	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	58	0.05
Ty-clC	12-20	ดี	<10	<35	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	575	0.45
Ty-slB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	7	0.01
Ty-slC	5-12	ดี	<10	<35	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,767	1.39
Ty-slD	12-20	ดี	<10	<35	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	249	0.20
Ty-slE	20-35	ดี	<10	<35	0-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	73	0.06
Ty-gclD	12-20	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	329	0.19
Ty-gslE	20-35	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	92	0.07
Ws-clB	2-5	ดี	10-20	35-75	50-100	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	334	0.26
Ws-clC	5-12	ดี	10-20	35-75	50-100	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	1,355	1.07
Ws-br-clB	2-5	ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง	10-20	35-75	50-100	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	2,327	1.84
MA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,243	1.77

ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,879	3.06
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,637	1.29
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										126,670	100.00

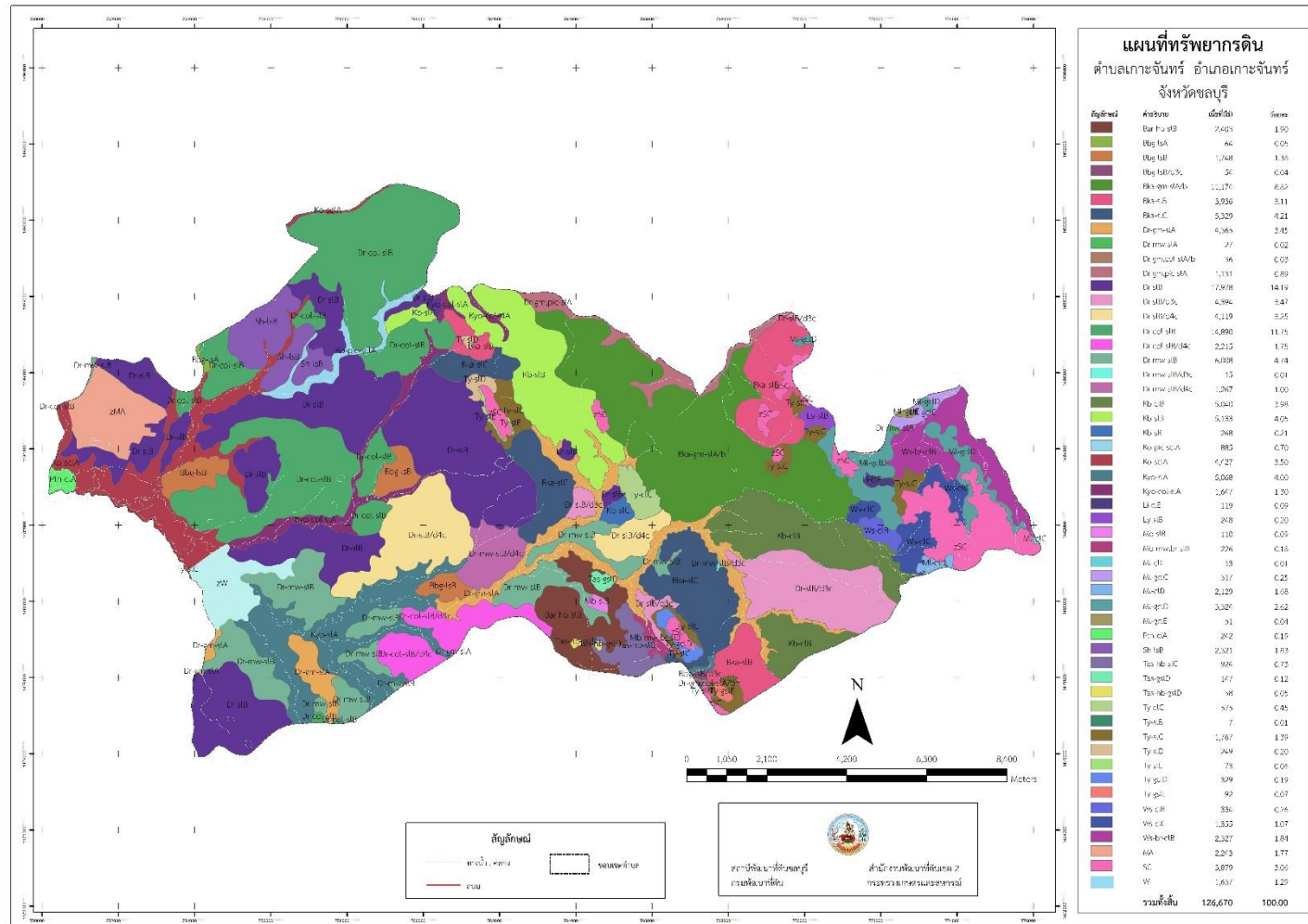
ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2564)

รูปที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-7 ทรัพยากรดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

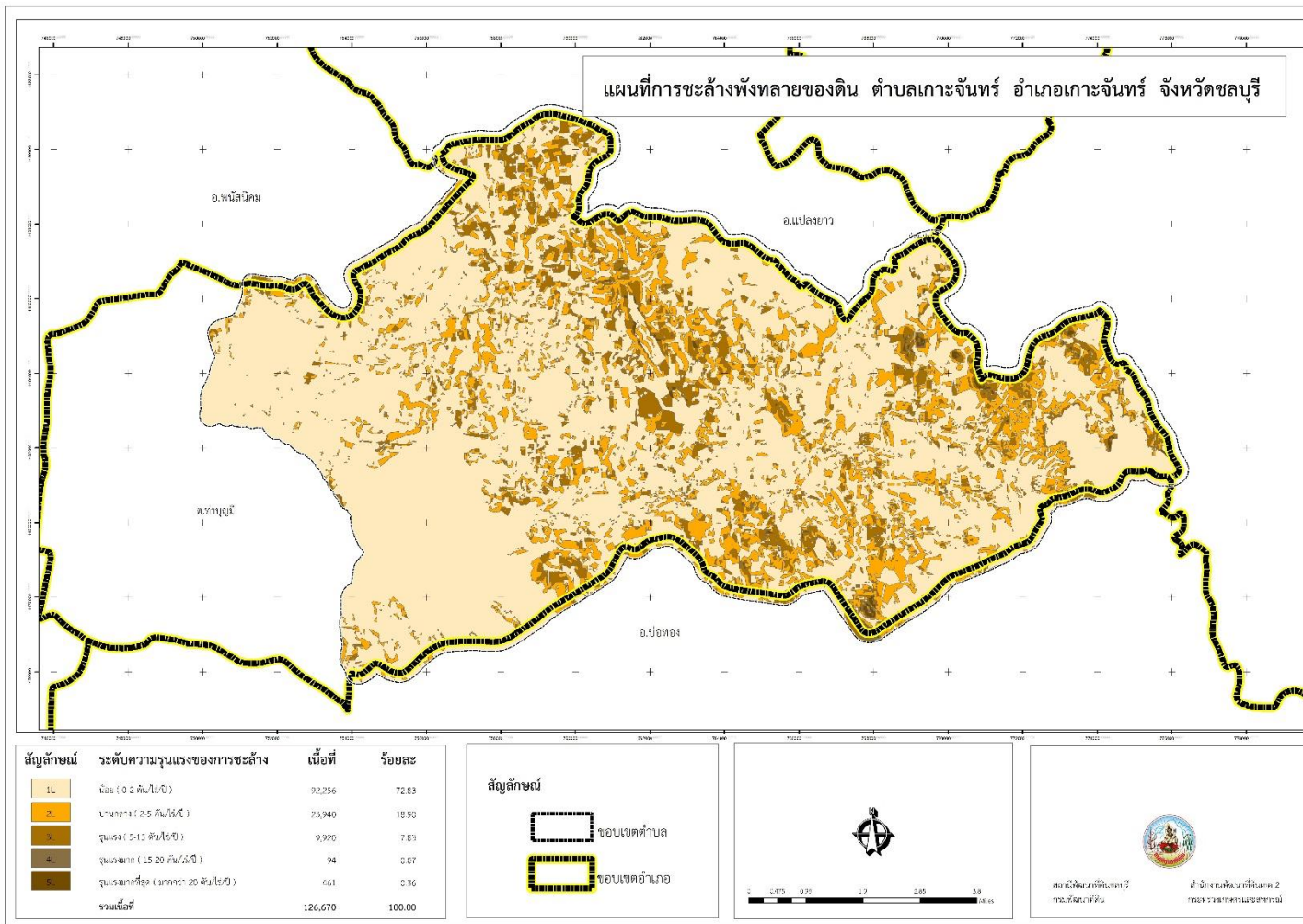
จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-8

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	-	49,836	79.98
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	13,000	6,500	10.43
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	23,545	4,709	7.56
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	3,900	260	0.42
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	20,080	1,004	1.61
รวม	60,525	62,309	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อปี 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลเกาะจันทร์ คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำ
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกรตำบลเกาะจันทร์ มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

1) กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้น การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

น้อย	เนื้อที่ 92,256 ไร่ (72.83%)
ปานกลาง	เนื้อที่ 23,940 ไร่ (18.90%)
รุนแรง	เนื้อที่ 9,920 ไร่ (7.83%)
รุนแรงมาก	เนื้อที่ 94 ไร่ (0.07%)
รุนแรงมากที่สุด	เนื้อที่ 461 ไร่ (0.36%)

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนของคุณสมบัติของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลเกาะจันทร์พบว่า

ปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง

ธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ค่อนข้างต่ำ

จำเป็นต้องมีการปรับปรุง

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลเกาะจันทร์ คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 115 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนน้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ
- 2.3) การก่อสร้างฝาย
- 2.4) ขุดเจาะบ่อบาดาล

การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

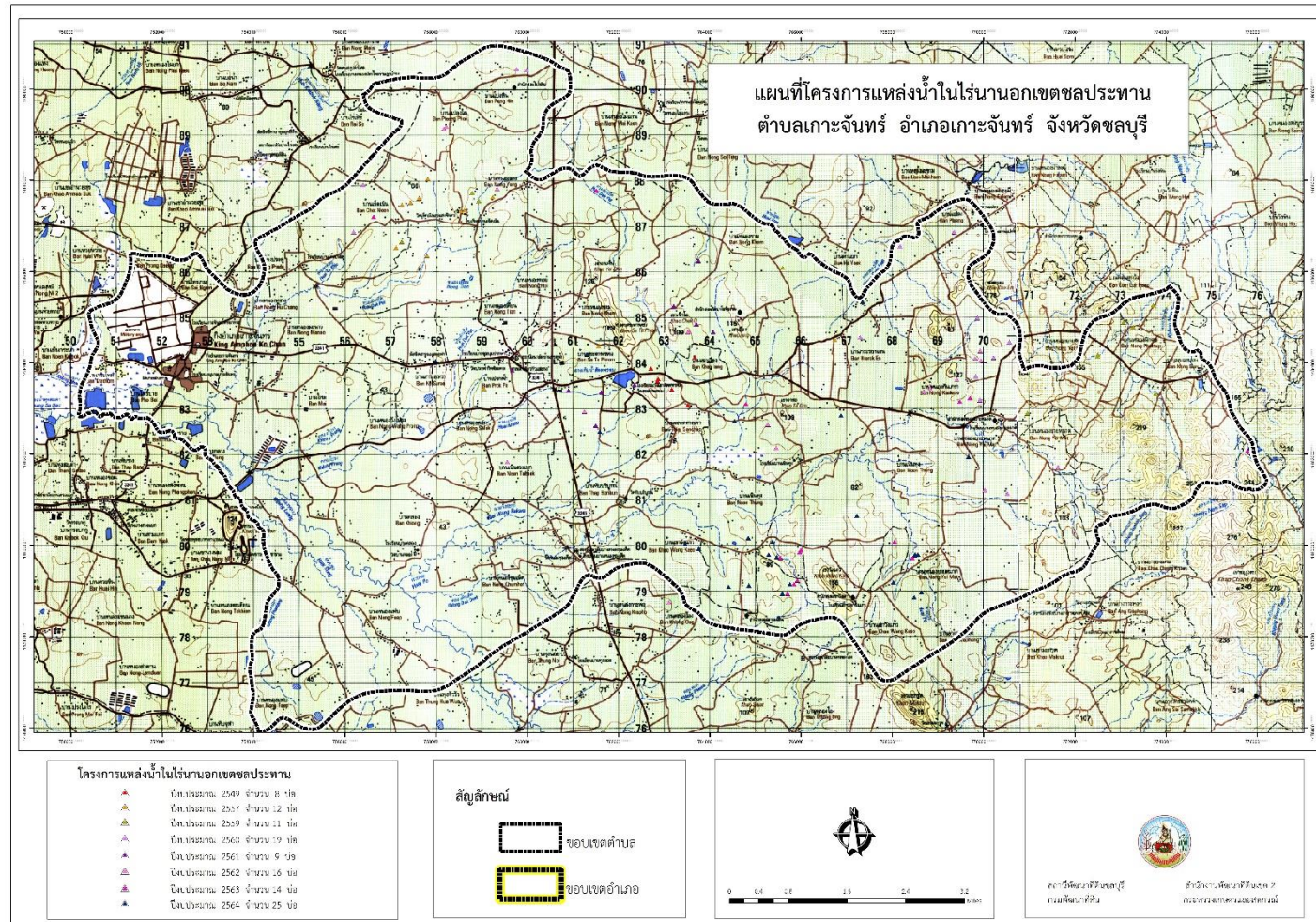

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2549	8
2554	1
2557	12
2559	11
2560	19
2561	9
2562	16
2563	14
2564	25

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

3) กรณีความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 1.2) ใช้ที่ดินซ้ำต่อเนื่องเป็นเวลานาน
- 1.3) น้ำขาดแคลน
- 1.4) ไม่มีพื้นที่ทำกิน

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 6 ประการ คือ

- 2.1) การใช้ที่ดินไม่ถูกต้อง
- 2.2) การใช้สารเคมีทางการเกษตรมากเกินไป
- 2.3) ผลผลิตพืชต่ำลง
- 2.4) แหล่งน้ำตื้นเขิน
- 2.5) ฝนแล้ง
- 2.6) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) รายได้ลดลง
- 3.3) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.4) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.5) ราษฎรเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) พื้นที่ทิ้งร้าง ทำการเกษตรไม่ได้
- 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3) รายได้น้อย ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพ
- 4.4) มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

- 5.1) ป่อดักตะกอน
- 5.2) ฝ่ายชะลอน้ำ
- 5.3) คันดิน
- 5.4) ป่อกกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ

5.5) ปฏิรูปที่ดิน

5.6) จัดที่ดินโดย คทช.

พื้นที่ราบ

5.7) จัดรูปแปลงนา

5.8) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

5.9) บ่อน้ำไร่นา

5.10) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ

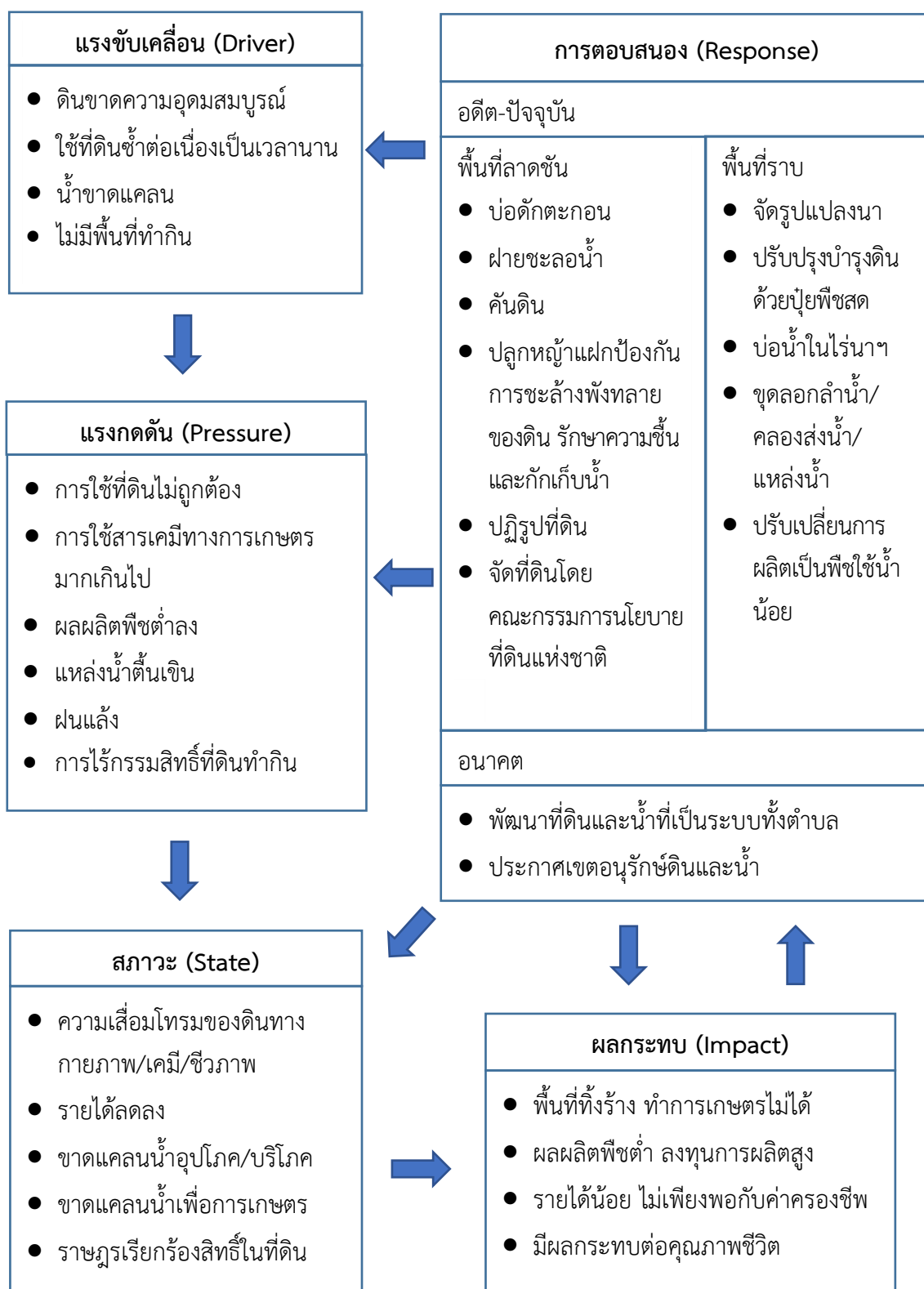
5.11) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

(1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

(2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึง มิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105

2) ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากคลองส่งน้ำระหว่างเดือนมกราคมถึง พฤษภาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึง พฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน

3) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมัน

4) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง ขนุน และมะม่วงหิมพานต์

(รูปที่ 4-3)

ชนิดพืช	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม														
1. ข้าว													ข้าวนาปี	
2. ข้าว-ข้าว													ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปี
บริเวณพื้นที่ดอน														
1. มันสำปะหลัง													มันสำปะหลัง	
2. ไม้ยืนต้น													ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน	
3. ไม้ผล													มะม่วง ขนุน มะม่วงหิมพานต์	

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยกองสำรวจดิน และวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 15 ชุดดิน และ 12 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี มี 6 ชนิด ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส มันสำปะหลัง อ้อย ปาล์มน้ำมัน และสับปะรด

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือ การประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิง, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝน (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (n) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB Bbg-lsA Bbg-lsB Bbg-lsB/d3c Dr-col-slB Dr-col-slB/d4c Dr-mw-slA Dr-mw-slB Dr-mw-slB/d3c Dr-mw-slB/d4c Dr-slB Dr-slB/d3c Dr-slB/d4c Ly-clE Mb-mw,br-slB Mb-slB Sh-lsB Ws-br-clB Ws-clB และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร มีข้อจำกัดด้านความลาดชันของพื้นที่ (w) และความเสี่ยงจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bka-gm-slA/b Bka-slB Bka-slC Dr-gm,col-slA/b Dr-gm,pic-slA Dr-gm-slA Kb-clB Kb-slB Kb-slC Kyo-col-slA Kyo-slA Li-clE Ml-clC Ml-clD Ml-gclC Ml-gclD Ml-gclE Tas-gslD Tas-hb-gslD Tas-hb-slC Ty-clC Ty-gclD Ty-gslE Ty-slB Ty-slC Ty-slD และ Ty-slE

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ko-pic-sclA Ko-sclA และ Pth-clA

ยูคาลิปตัส

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (n) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB Bbg-lsA Bbg-lsB Bbg-lsB/d3c Dr-col-slB Dr-col-slB/d4c Dr-mw-slA Dr-mw-slB Dr-mw-slB/d3c Dr-mw-slB/d4c Dr-slB Dr-slB/d3c Dr-slB/d4c Ly-clE Mb-mw,br-slB Mb-slB Sh-slB Ws-br-clB Ws-clB และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Dr-gm,col-slA/b Dr-gm,pic-slA Dr-gm-slA Kyo-col-slA และ Kyo-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bka-gm-slA/b Bka-slB Bka-slC Kb-clB Kb-slB Kb-slC Ko-pic-sclA Ko-sclA Li-clE Ml-clC Ml-clD Ml-gclC Ml-gclD Ml-gclE Pth-clA Tas-gslD Tas-hb-gslD Tas-hb-slC Ty-clC Ty-gclD Ty-gslE Ty-slB Ty-slC Ty-slD และ Ty-slE

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ws-clB และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (n) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB Bbg-lsA Bbg-lsB Bbg-lsB/d3c Bka-slB Bka-slC Dr-col-slB Dr-col-slB/d4c Dr-mw-slA Dr-

mw-slB Dr-mw-slB/d3c Dr-mw-slB/d4c Dr-slB Dr-slB/d3c Dr-slB/d4c Kb-clB Kb-slB
Kb-slC Ly-clE Mb-mw,br-slB Mb-slB Ml-clC Sh-lsB Tas-hb-slC Ty-clC Ty-slB Ty-slC
และ Ws-br-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ml-clD Ml-gclC Ml-gclD Tas-gslD Tas-hb-gslD Ty-gclD และ Ty-slD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bka-gm-slA/b Dr-gm,col-slA/b Dr-gm,pic-slA Dr-gm-slA Ko-pic-sclA Ko-sclA Kyo-col-slA Kyo-slA Li-clE Ml-gclE Pth-clA Ty-gslE และ Ty-slE

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝน (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (n) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB Bbg-lsA Bbg-lsB Bbg-lsB/d3c Dr-col-slB Dr-col-slB/d4c Dr-gm,col-slA/b Dr-gm,pic-slA Dr-gm-slA Dr-mw-slA Dr-mw-slB Dr-mw-slB/d3c Dr-mw-slB/d4c Dr-slB Dr-slB/d3c Dr-slB/d4c Kyo-col-slA Kyo-slA Ly-clE Mb-mw,br-slB Mb-slB Sh-lsB Ws-br-clB Ws-clB และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาพการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bka-gm-slA/b Bka-slB Bka-slC Kb-clB Kb-slB Kb-slC Ko-pic-sclA Ko-sclA Ml-clC Ml-clD Pth-clA Tas-gslD Tas-hb-gslD Tas-hb-slC Ty-clC Ty-gclD Ty-slB Ty-slC และ Ty-slD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Li-clE ML-gclC ML-gclD ML-gclE Ty-gslE และ Ty-slE

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝน (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร มีข้อจำกัดด้านความลาดชันของพื้นที่ (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB Bbg-lsA Bbg-lsB Bbg-lsB/d3c Bka-gm-slA/b Bka-slB Bka-slC Dr-col-slB Dr-col-slB/d4c Dr-gm,col-slA/b Dr-gm,pic-slA Dr-gm-slA Dr-mw-slA Dr-mw-slB Dr-mw-slB/d3c Dr-mw-slB/d4c Dr-slB Dr-slB/d3c Dr-slB/d4c Kb-clB Kb-slB Kb-slC Ko-pic-slA Ko-slA Kyo-col-slA Kyo-slA Ly-clE Mb-mw,br-slB Mb-slB ML-clC ML-clD Pth-clA Sh-lsB Tas-gslD Tas-hb-gslD Tas-hb-slC Ty-clC Ty-gclD Ty-slB Ty-slC Ty-slD Ty-slE Ws-br-clB Ws-clB และ Ws-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Li-clE ML-gclC ML-gclD ML-gclE และ Ty-gslE

สับปะรด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (n) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-hb-slB Bbg-lsA Bbg-lsB Bbg-lsB/d3c Bka-slB Bka-slC Dr-col-slB Dr-col-slB/d4c Dr-mw-slA Dr-mw-slB Dr-mw-slB/d3c Dr-mw-slB/d4c Dr-slB Dr-slB/d3c Dr-slB/d4c Kb-clB Kb-slB Kb-slC Ly-clE Mb-mw,br-slB Mb-slB Sh-lsB Tas-hb-slC Ty-clC Ty-slB Ty-slC Ws-br-clB Ws-clB และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bka-gm-slA/b Dr-gm,col-slA/b Dr-gm,pic-slA Dr-gm-slA Kyo-col-slA Kyo-slA Ml-clD Ml-gclC Ml-gclD Tas-gslD Tas-hb-gslD Ty-gclD และ Ty-slD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านปริมาณดินที่สูญเสีย (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ko-pic-slA Ko-slA Li-clE Ml-gclE Pth-clA Ty-gslE และ Ty-slE

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ยูคาลิปตัส	มันสำปะหลัง	อ้อย	ปาล์มน้ำมัน	สับปะรด
Bar-hb-slB	S2msnr	S2snr	S2sn	S2mnr	S3m	S2sn
Bbg-lsA	S2mosn	S2osn	S2osn	S2mon	S3m	S2osn
Bbg-lsB	S2mosn	S2osn	S2osn	S2mon	S3m	S2osn
Bbg-lsB/d3c	S2mosnr	S2osnr	S2osn	S2monr	S3m	S2osn
Bka-gm-slA/b	S3or	Nr	No	S3r	S3mr	S3o
Bka-slB	S3r	Nr	S2snr	S3r	S3mr	S2snr
Bka-slC	S3r	Nr	S2snre	S3r	S3mr	S2snre
Dr-col-slB	S2msn	S2sn	S2sn	S2mn	S3m	S2sn
Dr-col-slB/d4c	S2msnr	S2snr	S2sn	S2mnr	S3m	S2sn
Dr-gm,col-slA/b	S3o	S3o	No	S2mon	S3m	S3o
Dr-gm,pic-slA	S3o	S3o	No	S2mon	S3m	S3o
Dr-gm-slA	S3o	S3o	No	S2mon	S3m	S3o
Dr-mw-slA	S2mosn	S2osn	S2osn	S2mon	S3m	S2osn
Dr-mw-slB	S2mosn	S2osn	S2osn	S2mon	S3m	S2osn
Dr-mw-slB/d3c	S2mosnr	S2osnr	S2osnr	S2monr	S3m	S2osn
Dr-mw-slB/d4c	S2mosnr	S2osnr	S2osn	S2monr	S3m	S2osn
Dr-slB	S2msn	S2sn	S2sn	S2mn	S3m	S2sn
Dr-slB/d3c	S2msnr	S2snr	S2snr	S2mnr	S3m	S2sn
Dr-slB/d4c	S2msn	S2sn	S2sn	S2mn	S3m	S2sn
Kb-clB	S3r	Nr	S2snr	S3r	S3mr	S2snr
Kb-slB	S3r	Nr	S2snr	S3r	S3mr	S2snr
Kb-slC	S3r	Nr	S2snre	S3r	S3mr	S2snre
Ko-pic-slA	No	No	No	S3o	S3mo	No

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ยูคาลิปตัส	มันสำปะหลัง	อ้อย	ปาล์มน้ำมัน	สับปะรด
Ko-sclA	No	No	No	S3o	S3mo	No
Kyo-col-sIA	S3o	S3o	No	S2mo	S3m	S3o
Kyo-sIA	S3o	S3o	No	S2mo	S3m	S3o
Li-clE	S3rwe	Nre	Ne	Nre	Nr	Ne
Ly-clE	S2msnr	S2snr	S2sn	S2mnr	S3m	S2sn
Mb-mw,br-slB	S2mosn	S2osn	S2osn	S2mon	S3m	S2osn
Mb-slB	S2msn	S2sn	S2sn	S2mn	S3m	S2sn
ML-clC	S3r	Nr	S2re	S3r	S3mr	S2snre
ML-clD	S3r	Nr	S3e	S3re	S3mr	S3e
ML-gclC	S3r	Nr	S3r	Nr	Nr	S3r
ML-gclD	S3r	Nr	S3re	Nr	Nr	S3er
ML-gclE	S3rwe	Nre	Nre	Nre	Nr	Ne
Pth-clA	No	No	No	S3o	S3mo	No
Sh-lsB	S2msn	S2ns	S2sn	S2mn	S3mo	S2sn
Tas-gslD	S3r	Nr	S3re	S3re	S3mr	S3e
Tas-hb-gslD	S3r	Nr	S3e	S3re	S3mr	S3e
Tas-hb-slC	S3r	Nr	S2nre	S3r	S3mr	S2snre
Ty-clC	S3r	Nr	S2nre	S3r	S3mr	S2snre
Ty-gclD	S3r	Nr	S3e	S3re	S3mr	S3e
Ty-gslE	S3rwe	Nre	Ne	Nre	Nr	Ne
Ty-slB	S3r	Nr	S2nr	S3r	S3rm	S2snr
Ty-slC	S3r	Nr	S2nre	S3r	S3rm	S2snre
Ty-slD	S3r	Nr	S3e	S3re	S3rm	S3e
Ty-slE	S3rwe	Nre	Nre	Ne	S3mrwe	Ne

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ยูคาลิปตัส	มันสำปะหลัง	อ้อย	ปาล์มน้ำมัน	สับปะรด
Ws-br-clB	S2r	S2r	S1	S2mr	S3m	S2sn
Ws-clB	S2r	S2r	S1	S2mr	S3m	S2sn
Ws-clC	S2r	S2re	S2e	S2mre	S3m	S2sne

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

- 2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:
m = ปริมาณน้ำฝน	o = การระบายน้ำ	s = ปริมาณธาตุอาหารพืช
n = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก	r = ความลึกของดิน	w = ความลาดชัน
e = ปริมาณดินที่สูญเสียน้ำ		

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว การใช้หลักพอเพียงประยุกต์กับการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 5 แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
8	การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1 (พ.ศ. 2562-2565)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เร่งแก้ไขปัญหามลพิษและพัฒนาระบบบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2564	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมนวัตกรรมสู่เกษตรสร้างมูลค่า
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การนำงานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาพัฒนาภาคการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2564	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
12	ยุทธศาสตร์การพัฒนา เทศบาลเมืองปรกฟ้า อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สาธารณูปโภค ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้นตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2564 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2564 ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา ราชสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	8,940	7.06
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	97,146	76.69
2.1 เขตนาข้าว	4,068	3.21
1) เขตนาข้าวที่มีศักยภาพ	4,068	3.21
2.2 เขตปลูกพืชไร่	23,353	18.44
1) เขตปลูกพืชไร่ที่มีศักยภาพ	23,353	18.44
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	69,725	55.04
1) เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพ	7,819	6.17
2) เขตปลูกไม้ยืนต้นที่ต้องมีการพัฒนา	61,906	48.87
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	6,772	5.35
4. เขตอุตสาหกรรม	56	0.04
5. พื้นที่แหล่งน้ำ	13,756	10.86
รวม	126,670	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 8,940 ไร่ หรือร้อยละ 7.06 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่เขตนี้เป็นบริเวณที่มีการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ เขตป่าสงวนแห่งชาติและบริเวณที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรที่ดิน ได้แก่ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้เป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำโดยจำแนกพื้นที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินออกแล้ว

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 97,146 ไร่ หรือร้อยละ 76.69 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 4 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) **เขตทำนาที่มีศักยภาพ** มีเนื้อที่ 4,068 ไร่ หรือร้อยละ 3.21 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินเหนียว การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ และผลการประเมินความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวอยู่ในระดับความเหมาะสมปานกลาง พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกข้าวโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- หน้าดินค่อนข้างแน่นทึบ ทำให้ไถพรวนยาก และทำให้ข้าวแตกกอยาก
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก

ข้อเสนอแนะการจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ควรมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแข่งขังของน้ำในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูกพืชผักปลอดภัย

- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง

- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา และเพิ่มท่อลอดตามถนนสายหลักที่สร้างขวางทางเดินน้ำ

- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝ่ายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว องค์ความรู้การปลูกข้าวแบบแห้งสลับเปียก

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว

4) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนองค์ความรู้ในการปลูกพืชหลังนาใช้น้ำน้อยที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกพืชไร่ที่มีศักยภาพ มีเนื้อที่ 23,353 ไร่ หรือร้อยละ 18.44 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่ในเขตนี้มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติระดับต่ำถึงปานกลาง และผลการประเมินความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืชไร่อยู่ในระดับความเหมาะสมปานกลางถึงมาก พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อปลูกพืชไร่ที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ส่วนใหญ่ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสมโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์

และปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีใน

การผลิต

2) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ

และคลองส่งน้ำ

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลง

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น

3.1) เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพ มีเนื้อที่ 7,819 ไร่ หรือร้อยละ 6.17 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่ในเขตนี้มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติระดับต่ำถึงปานกลาง และผลการประเมินความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นอยู่ในระดับความเหมาะสมปานกลางถึงมาก พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อปลูกไม้ยืนต้นที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) การขยายแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

อนึ่งหากเกษตรกรต้องการจะปรับเปลี่ยนยางพาราไปปลูกพืชชนิดอื่น ได้จัดทำทางเลือกไว้ให้ดังภาคผนวก 2

2) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลง

3.2) เขตปลูกไม้ยืนต้นที่ต้องมีการพัฒนา มีเนื้อที่ 61,906 ไร่ หรือร้อยละ 48.87 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย จนถึงลูกคลื่นลอนชัน การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติระดับต่ำ ดินต้นปนกรวดลูกรัง ดินต้นปนเศษหิน ดินต้นถึงชั้นหินพื้น และบางบริเวณเป็นดินที่ลุ่มเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวแต่เกษตรกรนำมาใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และผลการประเมินความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อย

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ควรเป็นพื้นที่เป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนาแก้ปัญหาดินเป็นทรายจัด หรือดินค่อนข้างเป็นทราย ดินต้น และพื้นที่ที่มีความลาดชันมาก

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน
 - ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
 - ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปลูกพืช ร่วมกับการใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีกลและวิธีพืช
 - สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- ### กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) *การยางแห่งประเทศไทย* ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง
อนึ่งหากเกษตรกรต้องการจะปรับเปลี่ยนยางพาราไปปลูกพืชชนิดอื่น ได้จัดทำทางเลือกไว้ให้ดังภาคผนวก 2
- 2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ
- 3) *องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น* สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลง

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 6,772 ไร่ หรือร้อยละ 5.35 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ที่เกิดจากการกิจกรรมของชุมชน และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุนได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.4 เขตอุตสาหกรรม

มีเนื้อที่ 56 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.5 เขตแหล่งน้ำ

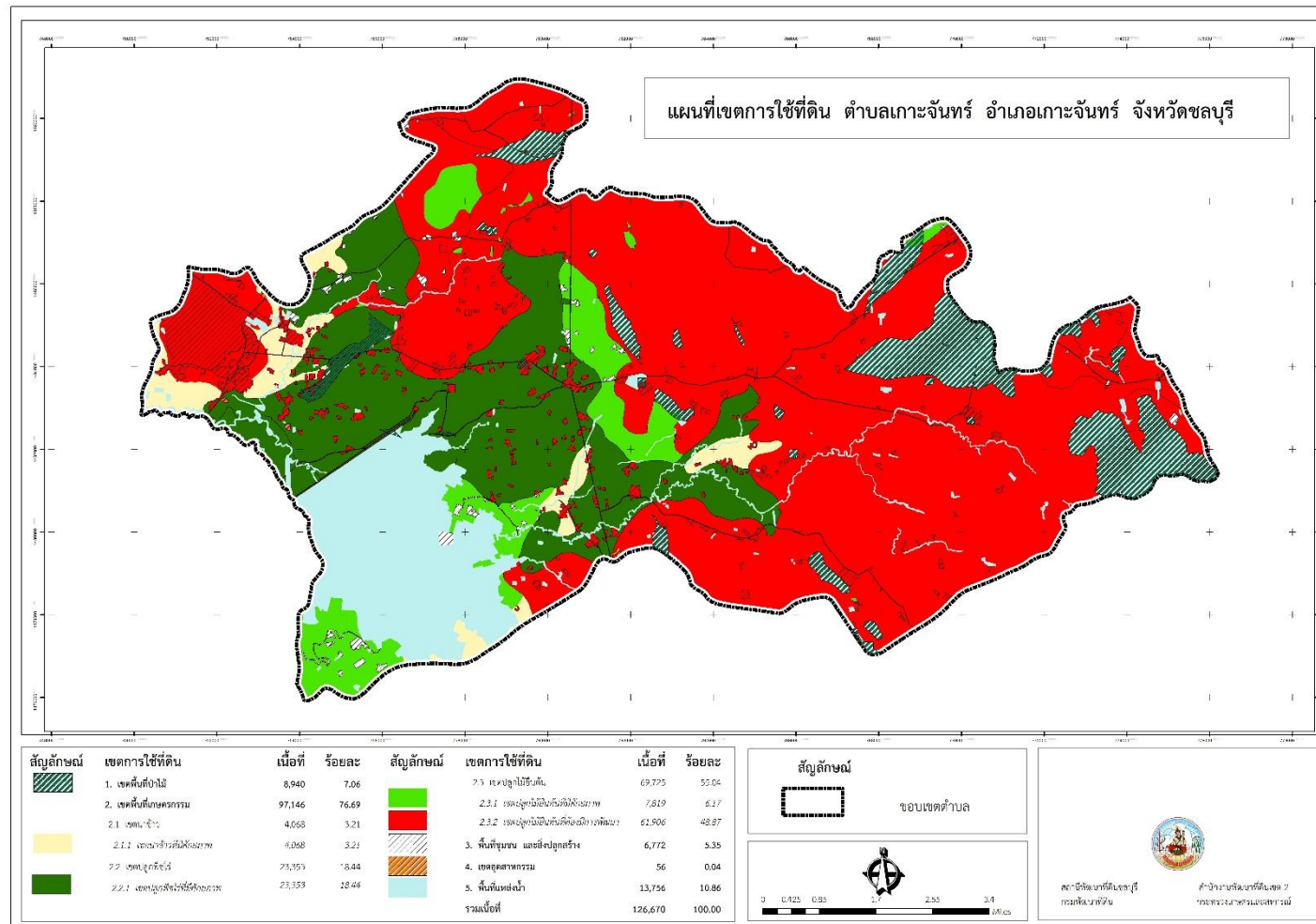
มีเนื้อที่ 13,756 ไร่ หรือร้อยละ 10.86 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ต่างๆ อ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5 และ 7.6

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านต้า อำเภอมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม													
1. ข้าว-ข้าว- ปอเทือง		ข้าวนาปรัง			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
2. ข้าว-พืชผัก- ปอเทือง		พืชผัก			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
3.เกษตร ผสมผสาน		เกษตรผสมผสาน											
บริเวณพื้นที่ดอน													
1. มันสำปะหลัง		มันสำปะหลัง/ปอเทือง											
2. ไม้ยืนต้น		ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน											
3. ไม้ผล		มะม่วง ขนุน มะม่วงหิมพานต์											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลเมืองปรกฟ้าให้แก้ไขปัญหารวม 6 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ (2) สร้างฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างประปาโดยส่งน้ำด้วยท่อ P.E. (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (6) ป้องกันน้ำท่วม นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้ง 6 ประการได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะจันทร์ไปเสนอต่อสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 5) งานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตนาข้าวที่มีศักยภาพ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.5) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.
 - 1.1.6) การรณรงค์โลกปลอดอั้ง
 - 1.1.7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 1.1.9) การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

- 1.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.2.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
- 2) เขตปลูกพืชไร่ที่มีศักยภาพ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.1.4) การพัฒนาเกษตรกรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.1.5) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.
 - 2.1.6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- 3) เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 3.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 3.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 3.1.2) การพัฒนาเกษตรกรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 3.1.3) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.
 - 3.1.4) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 3.1.5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- 4) เขตปลูกไม้ยืนต้นที่ต้องมีการพัฒนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 4.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 4.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 4.1.2) การพัฒนาเกษตรกรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 4.1.3) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.
 - 4.1.4) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 4.1.5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 4.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 4.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 4.2.2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
 - 4.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 4.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 4.3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
 - 4.3.3) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน

(ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตนาข้าว มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกพืชไร่ และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานชลบุรี)

(ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย ดังนี้

- 7.5.1 โครงการขุดลอกคันสระเก็บน้ำ บ้านนางอุไร หมู่ 5
- 7.5.2 โครงการขุดสระเก็บน้ำ หมู่ 1-14
- 7.5.3 โครงการขุดลอกคลอง หมู่ 1-14
- 7.5.4 โครงการขุดเจาะบ่อบาดาล พร้อมก่อสร้างระบบประปาแบบหอสูญ หมู่ 10
- 7.5.5 โครงการขุดเจาะบ่อบาดาล หมู่ 1-14
- 7.5.6 โครงการวางท่อระบายน้ำ หมู่ 1-14
- 7.5.7 โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ ภายในลำคลอง หมู่ 1-14

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเกาะจันทร์ในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการถือครองที่ดิน ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เกิดการชะล้างพังทลายของดิน หน้าดินถูกชะล้างลงมาสู่เบื้องล่างจึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติ ฝาย และอ่างเก็บน้ำจนตื้นเขินไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นทุกหมู่บ้านในตำบลเกาะจันทร์ ทั้งเพื่ออุปโภค-บริโภคและการเกษตร ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านที่เร่งด่วน คือ “การจัดการน้ำ” โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก่ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำ จะสรุปได้ว่ามี 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ (2) สร้างฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างประปาแบบหอสูญ (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล และ(5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า **“ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งแล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งตำบลเกาะจันทร์ได้โดยสิ้นเชิง”**

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินใน กับ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยจัดทำโครงการ **“การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”** ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา 5 ประการไว้ด้วยกัน จะต้องจัดทำการพัฒนาที่ดินและน้ำไปด้วยกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม		
1.1 เขตนาข้าวที่มีศักยภาพ เนื้อที่ 4,068 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	26,000
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	74,375
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	7,500
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	8,550
	1.5 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.	68,000
	1.6 การรณรงค์เฝ้าติดตามดิน	40,000
	1.7 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	34,000
	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	600
	1.9 การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	9,000
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	60,000
	2.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	500,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ที่มีศักยภาพ เนื้อที่ 23,353 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด. 1.5 การจัดหาปุ๋ยไนโตรเจน 1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	65,000 74,375 7,500 102,000 85,000 1,500
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพ เนื้อที่ 7,819 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.3 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.	13,000 2,850 34,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่ต้องมีการพัฒนา เนื้อที่ 61,906 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	26,000
	1.2 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.	204,000
	1.3 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	51,000
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	9,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	62,400
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน		
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	60,000
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	120,000
	3.3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	500,000
2 พื้นที่แหล่งน้ำ	1. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	1.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	120,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตนาข้าวที่มีศักยภาพ เนื้อที่ 4,068 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
1.2 เขตปลูกพืชไร่ที่มีศักยภาพ เนื้อที่ 23,353 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่มีศักยภาพ เนื้อที่ 7,819 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้นที่ต้องมีการพัฒนา เนื้อที่ 61,906 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการ เกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริม การเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 13,756 ไร่	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานพะชลบุรี)

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลบ้านต้า อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2563-2567)

งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	650,000	พด.
1.2 การผลิต-จัดหามาผลิตพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.
1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	4	4	4	4	4	20	11,400	11,400	11,400	11,400	11,400	57,000	พด.
1.5 การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.	ไร่	100	100	100	100	100	500	340,000	340,000	340,000	340,000	340,000	1,700,000	พด.
1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	100	100	100	100	100	500	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พด.
1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
1.8 การรณรงค์เฝ้าติดตามดิน	ไร่	40	40	40	40	40	200	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	200,000	พด.
1.9 การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	9,000	9,000	9,000	9,000	9,000	45,000	พด.
2. การบริหารจัดการน้ำ														
2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	3	5	5	5	5	23	62,400	104,000	104,000	104,000	104,000	478,400	พด.
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พด.
4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ														
4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	5,000,000	พด.
4.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	250	250	250	250	250	1,250	425,000	425,000	425,000	425,000	425,000	2,125,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้ในปีนี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

- คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.
- _____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.
- ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.
- NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.
- Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

- กรมการปกครอง. 2564. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564)**. กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2562. **รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลเกาะจันทร์ ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลเกาะจันทร์ ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2564. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2560. **ภูมิอากาศจังหวัดชลบุรี**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. แหล่งที่มา: <http://climate.tmd.go.th/data/province/เหนือ/ภูมิอากาศชลบุรี.pdf>, 26 สิงหาคม 2562.
- _____. 2562. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดพะเยา**. ไฟล์ข้อมูล.
- คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์. 2564. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. เทศบาลตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี. ไฟล์ข้อมูล.
- คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลเมืองปรกฟ้า. 2564. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. เทศบาลเมืองปรกฟ้า อำเภอกะฉะกันทร์ จังหวัดชลบุรี. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2564. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิง. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนภาคตะวันออก.

2564. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ.2561-2565. ไฟล์ข้อมูล.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี. 2564. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2564. ไฟล์ข้อมูล.

_____ . 2564. ยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2564. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. แผนพัฒนาภาคตะวันออก. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. 2564. ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (พ.ศ.2561-2564). ไฟล์ข้อมูล.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

นโยบายของรัฐในกรณีนี้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

- (1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
- (2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
- (3) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มิถุนายน 2541
- (4) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561

โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562¹

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา 64 ดังนี้

มาตรา 64 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สํารวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศ หรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไปทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ²

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามความในบทบัญญัติมาตรา 121 ดังนี้

มาตรา 121 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากร ป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาและมีระยะเวลาบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกินและมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลง สภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(3) มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ วันที่ 30 มิถุนายน 2541

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้แล้ว มีความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร ให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักร่วมกับหลักฐานอื่น และการกำหนดมาตรการการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม มติคณะกรรมการฯ โดยสรุปให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) พิจารณาปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 เมษายน 2540 วันที่ 22 เมษายน 2540 และวันที่ 29 เมษายน 2540 โดยให้ใช้แนวทางมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 เมษายน 2540 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในภาพรวมทั้งประเทศเป็นฐานในการปรับปรุงและนำความเห็นของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติไปประกอบการพิจารณาด้วย

2. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้ประชุมเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับเรื่อง การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ป่าไม้ มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ป่าไม้

โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ เพื่อเป็นการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ป่าไม้ เป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

1.1 ป่าสงวนแห่งชาติ

1) พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ
กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาล เมื่อปี พ.ศ. 2536 แล้วตั้งนั้นเพื่อให้นโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผลจึงให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 โดยเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จ ทุกป่าโดยเร็ว

(2) พื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นรูปธรรม ให้กรมป่าไม้พิจารณาตามความเหมาะสมจัดการพื้นที่ที่มีสภาพป่าแปลงเล็ก แปลงน้อย ในพื้นที่ราบและมีใช้เป็นที่ที่ควรสงวนรักษาไว้เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศ และสภาพแปลงดังกล่าวจะต้องไม่ติดกับป่าผืนใหญ่ โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่และ ส.ป.ก. กรณีนี้ให้พิจารณาจัดทำเป็นพื้นที่ทดลองจัดการเป็นบางแห่งก่อน

(3) ให้ ส.ป.ก. นำผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อมีเขตปฏิรูปที่ดินแล้วให้ ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการต่อไป และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขการใช้ที่ดิน ส.ป.ก. ให้ราษฎรปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเนื้อที่ที่ได้รับ กรณีเป็นพื้นที่ติดกับเขตป่าไม้จะต้องปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นเป็นแนวกันชน และให้นำเอาวิธีการจัดรูปแปลงที่ดินให้มีขนาดเหมาะสมเพื่อใช้แก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินอยู่อาศัย/ทำกินของราษฎรในเขตป่าไม้ด้วย

2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมตามผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ซึ่งกำหนดไว้ว่าเมื่อดำเนินการในพื้นที่ให้กรมป่าไม้ปรับแนวเขตได้ตามสภาพข้อเท็จจริงและความเหมาะสมในภูมิประเทศ ผลจากการปรับแนวเขตให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) บริเวณพื้นที่ที่ปรับออกเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

(2) พื้นที่ที่ผ่านการตรวจสอบและมีความเหมาะสมที่จะกำหนดไว้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์ ให้กรมป่าไม้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ให้กรมป่าไม้จัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และป้องกันดูแลคุ้มครองอย่างเข้มงวด ไม่ให้ราษฎรบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองอยู่อาศัยทำกิน หากมีการบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

1.2 ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, ชั้นที่ 2 และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน)

เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้กำหนดขึ้น เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัยและการพังทลายของดิน รวมถึงตลอดถึงเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา วิจัย นันทนาการของประชาชนและความมั่นคงของชาติ ดังนี้

1) ยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2) ให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนผู้ครอบครอง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร (หากไม่มีให้ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม) ซึ่งถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก

ตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และต้องพิจารณาพร้อมกับพยานหลักฐานอื่น ซึ่งแสดงว่าได้มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามนั้นๆ ด้วย

4) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อให้หาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายออกไปแล้ว ให้ทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป

5) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2) หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกินให้เพียงพอกับการดำรงชีพ

6) การดำเนินการตาม 4) และ 5) จะต้องกำหนดเงื่อนไขการใช้พื้นที่ให้เป็นไปในรูปแบบของการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7) ให้ทุกส่วนราชการที่ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูง ทำการพัฒนาเฉพาะความ ต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ

1.3 พื้นที่อื่นๆ ที่สงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อกิจการป่าไม้

กรณีที่มีราษฎรร้องเรียนเสนอปัญหาให้จังหวัดดำเนินการตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีทั้งฝ่ายราชการและราษฎรฝ่ายละเท่าๆ กัน การตรวจสอบข้อเท็จจริงให้พิสูจน์การอยู่อาศัยครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ให้ชัดเจนว่ามีมาก่อนหรือไม่ ราษฎรเดือดร้อนอย่างไร เคยได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการมาแล้วหรือไม่ แล้วเสนอมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหามาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามมาตรการและแนวทางของแต่ละพื้นที่ที่เป็นปัญหา ทั้งนี้ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ความเป็นธรรมกับราษฎรให้มากที่สุด

2. ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่น ๆ

2.1 ถ้ามีการกระทำการใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่และ/หรือขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม หรือเป็นการทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และ/หรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 ให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำกับดูแลให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ประสานการปฏิบัติกันอย่างสอดคล้องและมีเอกภาพ เพื่อความมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

2.3 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยจัดให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต.หรือสภาตำบล และชุมชนเข้ามาร่วมดูแลรักษาสภาพป่าไม้มิให้มีการบุกรุกทำลาย หรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม

2.4 ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกันพื้นที่ 2) ด้านการควบคุมพื้นที่ 3) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการติดตาม ประเมินผลและระบบข้อมูล โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการฯ อันจะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เป็นไปอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเกิดความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

2.5 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

2.6 ให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหในแต่ละประเภทพื้นที่ รวมถึงการดำเนินการแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้เสนอขอตั้งงบประมาณเป็นปีๆ ไป

(4) มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและ ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 ลงมติว่า

1. เห็นชอบในหลักการตามกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอและให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

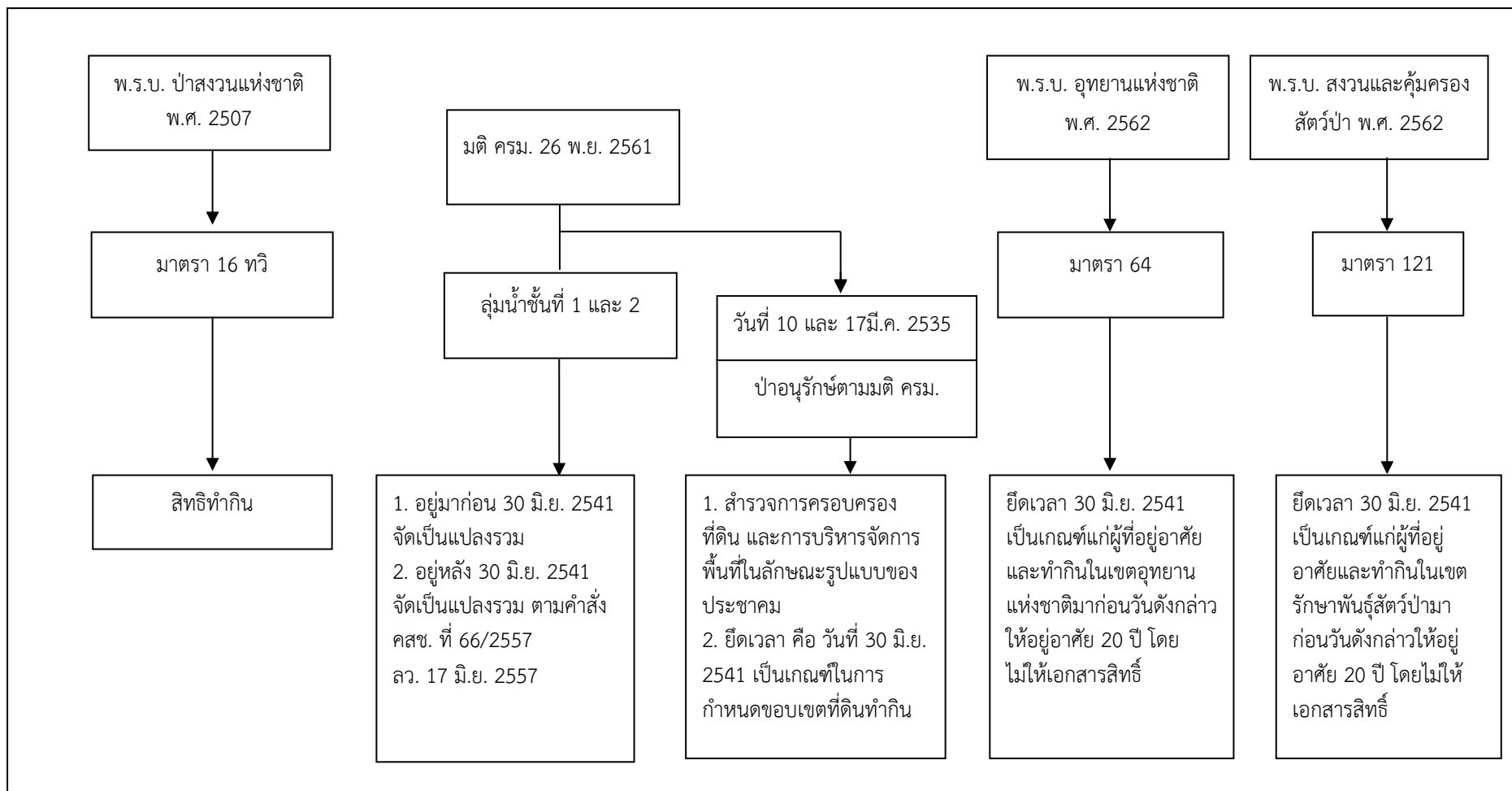
2. ในการดำเนินการตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชนทั่วไป ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตนารมณ์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดสรรที่ดินของแต่ละกลุ่มพื้นที่ รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและสิทธิของผู้ได้รับจัดสรรที่ดิน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและข้อพิพาทในภายหลัง

3. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการบุกรุกพื้นที่ป่าให้ชัดเจนและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังเพื่อไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติมอีก

พื้นที่เป้าหมาย	กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา
<p>กลุ่มที่ 1 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3,4 และ 5 ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p>	อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)
<p>กลุ่มที่ 2 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3,4 และ 5 หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557</p>	อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม โดยออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างชุมชน และหน่วยงานรัฐ โดยชุมชนต้องดูแลรักษาและใช้ประโยชน์พื้นที่ในลักษณะที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์ ตามที่กำหนดร่วมกัน
<p>กลุ่มที่ 3 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 และ 2 - ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557</p>	<ol style="list-style-type: none"> จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม กำกับควบคุมจัดการการใช้ที่ดินและป่าไม้ภายใต้การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่ ฟื้นฟูสภาพป่าในรูปแบบการมีส่วนร่วม ส่งเสริมราษฎรปลูกป่า 3 อย่าง ใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดการชะล้างพังทลาย <p>วางแผนร่วมกับราษฎรและกรรมการหมู่บ้าน ประชาคม/ออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ไม้ตามแนวพระราชดำริปลูกป่า 3 อย่าง เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าโดยกรมป่าไม้จัดทำพันธุ์ไม้และให้ราษฎรเป็นผู้ดูแลต้นไม้ที่ปลูกและราษฎรใช้ประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไม้ที่ปลูกและพืชพื้นล่างด้วย</p>
<p>กลุ่มที่ 4 ชุมชนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ - ก่อน มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p>	<p>แนวทางการแก้ไขปัญหที่ดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์</p> <ol style="list-style-type: none"> หลักการจัดการพื้นที่ เพื่อให้คงเจตนารมณ์ของการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ชุมชนที่จะได้รับการพิจารณาต้องเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม ไม่มีการจัดที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกพื้นที่ที่มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และเป็นการใช้สิทธิทำกินมิให้เอกสารสิทธิ แนวทางการจัดการพื้นที่ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ การสำรวจการครอบครองที่ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อตกลงแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในรูปแบบของการประชาคมของ

	<p>ชุมชน โดยมีคณะกรรมการ/คณะทำงาน ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการ 2 ระดับ คือ</p> <p>2.1 คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ เพื่อร่วมกับชุมชนในการ สำรวจและบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน</p> <p>2.2 คณะกรรมการพิจารณาผลการสำรวจการครอบครองที่ดินระดับนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินการ และแก้ไขปัญหาจากผลการดำเนินงานของคณะทำงานฯ ระดับพื้นที่ โดยนำผล การสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และการตรวจสอบ ผู้ครอบครองที่เป็นผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ใน พื้นที่เดิมนั้นๆ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 66/2547 มาตรวจสอบ ร่วมกับราษฎร เพื่อจัดระเบียบการครอบครองที่ดิน และกำหนดให้เป็นเขตบริหาร เพื่อการอนุรักษ์</p> <p>3.การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการพิจารณา อนุญาต เมื่อร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติพ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ..... ได้รับการพิจารณาเห็นชอบและมีผลใช้บังคับ แล้ว โดยสามารถนำแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ มาจัดทำเป็นโครงการ/ แผนงานเพื่อนำเสนอขออนุญาตใช้พื้นที่ได้ตามกฎหมายต่อไป</p>
<p>กลุ่มที่ 5 ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน -พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่เกษตรกรรม - พื้นที่เมืองและสิ่งก่อสร้างถาวร</p>	<p>1. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง</p> <p>1.1ดำเนินการจัดทำเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน พร้อมทั้งพื้นที่ดิน ส่วนที่อยู่ห่างจากทะเลไม่น้อยกว่า 100 เมตร และพื้นที่ที่อยู่ห่างจากริมคลองไม่ น้อยกว่า 20 เมตร เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน</p> <p>1.2ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าชายเลน โดยให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือกรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง ดำเนินการกำหนดอัตราและเรียกเก็บค่าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนใน กรณีต่างๆ</p> <p>1.3 เสนอและรับฟังข้อคิดเห็นของคณะอนุกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการ ทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาด</p> <p>2. คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่</p> <p>2.1 จัดประชุมชี้แจงราษฎรในพื้นที่เป้าหมายให้ทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ และ แนวทางการดำเนินงานให้มีความถูกต้องตรงกันก่อนจะมีการดำเนินการขั้นตอน ต่อไป</p> <p>2.2 สำรวจ ตรวจสอบและจัดทำแผนผัง การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง</p> <p>2.3 จัดทำขอบเขต แผนผัง บริเวณที่ยังคงสภาพเป็นป่าชายเลน</p> <p>3. คณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนที่มีการครอบครองทำประโยชน์</p> <p>3.1 จัดทำแผนบริหารจัดการและโครงการเพื่อการอนุญาต</p> <p>3.2 รับฟังความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการ ทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาดและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและ แผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ</p> <p>3.3 นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี</p> <p>3.4 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดำเนินการอนุญาตตามแผนบริหารจัดการ พื้นที่และหลักเกณฑ์ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการบูรณาการด้าน บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน และป่าชายหาด และคณะกรรมการนโยบาย และแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ</p>

รูปผนวกที่ 1-1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

ภาคผนวกที่ 2 ทางเลือกในการลดพื้นที่ปลูกยางพารา

สืบเนื่องจากยางพารามีราคาตกต่ำจึงได้เสนอทางเลือกในการปลูกพืชอื่นมาปลูกทดแทนยางพารา โดยมีพืชที่จะทดแทน รวม 6 ชนิด คือ

1. ไม้โตเร็ว
2. ไม้ไผ่
3. โกโก้
4. กาแฟ
5. สมุนไพร
6. ผักอินทรีย์

โดยมีรายละเอียดของไม้โตเร็วและไม้ไผ่ ดังนี้

1. ไม้โตเร็ว

หลังจากมีการยกเลิกสัมปทานป่าไม้ ในปี พ.ศ. 2532 แล้ว ประเทศไทยได้มีการนำเข้าไม้พ่อนไม้แปรรูปจากต่างประเทศมีมูลค่าสูงมาก ในปี 2561 ได้มีการนำเข้าไม้มีมูลค่า 18,039.79 ล้านบาท

ความเป็นได้ที่จะนำไม้โตเร็วมาปลูกทดแทนยางพารามีหลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

เมื่อเดือนมิถุนายน 2560 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ลงนามความร่วมมือกับบริษัท JCS แห่งประเทศญี่ปุ่น เพื่อวิจัยและหาหน่วัตถุกรรมกรจัดการวัตุดิบเชื้อเพลิงพลังงานจากไม้โตเร็วสำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวลในประเทศไทยในระยะยาวโดยมุ่งเน้น “การผลิตไม้โตเร็วเพื่อพลังงาน” และการจัดการสวนยางพาราแบบผสมผสาน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระบบมาตรฐานการจัดการอย่างยั่งยืนโดยยึดแนวทางของ Forest Stewardship Council (FSC)

ความต้องการที่กำหนดไว้ในการลงนามความร่วมมือครั้งนี้ คือ “เชื้อเพลิงก้อนพลังงานอัดเม็ดหรือ Wood Pellet” เพื่อใช้ในโรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน 20 โรง แต่ละโรงมีกำลังผลิตไฟฟ้าขนาด 50 MW ที่ต้องใช้ Wood Pellet จากประเทศไทยไม่น้อยกว่าปีละ 5 ล้านตัน

(www.facebook.com/Kasetsart University/posts/10155493455447451)

ทั้งนี้ ได้ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ว่าได้มีการจัดตั้งโรงงานแห่งแรกในประเทศไทย คือ ที่จังหวัดพังงา มีกำลังผลิตประมาณ 700 ตันต่อวัน คาดว่า โรงงานนี้จะผลิตได้ประมาณ 250,000 ตันต่อปี และส่งออกได้ในปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ยังมีบริษัทอื่นๆ อีกหลายบริษัทที่กำลังดำเนินการก่อสร้างโรงงาน เช่น บริษัทกัลป์ เอนเออี ได้ก่อสร้างโรงงาน Wood Pellet จำนวน 3 โรง ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ และชลบุรี

(www.ntbdays.com/kaset/2651)

กรณีของการยางแห่งประเทศไทยนั้น ได้ร่วมมือกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการจัดหาวัตุดิบจากเศษไม้ยางพาราและส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงโรงไฟฟ้าชีวมวลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยสนับสนุนให้เกษตรกรปลูก

ไม้โตเร็ว 5 ชนิด ได้แก่ กระจินณรงค์ กระจินเทพา กระจินยักษ์ สนประดิพัทธ์ และยูคาลิปตัส ควบคู่ไปกับการทำสวนยาง

ทั้งนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้ให้ข้อมูลว่า ภาครัฐมีนโยบายปรับเปลี่ยนสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนให้สูงขึ้นประกอบกับการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งตามแผนบูรณาการพลังงานระยะยาว พ.ศ. 2558-2579 (Thailand Integrated Energy Blueprint: TIEB) นั้น ได้กำหนดให้มีการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยใช้เชื้อเพลิงชีวมวลจากพื้นที่ที่มีศักยภาพ

ส่วนการยางแห่งประเทศไทยนั้น ได้ให้ข้อมูลว่า “โรงไฟฟ้าชีวมวล นอกจากจะเป็นพลังงานทดแทนแล้วยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง และครอบครัว เพราะปัจจุบันตลาดมีความต้องการใช้ไม้ยางพารา และไม้ชนิดอื่นๆ สูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมพลังงานการปลูกไม้โตเร็วนั้นไม่ยาก สามารถปลูกได้พร้อมๆ กับการปลูกยางพารา และสามารถตัดขายได้ในช่วงระหว่างรอการเปิดกรีด” (กทย. และ กฟผ. 2560: 1-2)

ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561 ได้มีการสัมมนาเรื่อง “อุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจ ขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 สู่อุตสาหกรรมที่ยั่งยืน” ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์และแผนงานการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร พ.ศ. 2561-2579 ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ 21 แผนงาน และ 67 โครงการ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ มุ่งเน้นการปรับปรุงกฎหมาย บังคับปลูกพื้นที่ ส.ป.ก. พัฒนาหลักเกณฑ์รับเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดเตรียมพื้นที่รองรับการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ เน้นเตรียมพื้นที่ปลูก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนามาตรการทางการคลัง การเงิน และระบบตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจ เน้นลดหย่อนภาษี กองทุนไม้เศรษฐกิจ สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ บทบาทภาคเอกชนส่งเสริมปลูก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจ เน้นการรวมกลุ่มเกษตรกร ต้นแบบเกษตรกร ถ่ายทอดเทคโนโลยี ผลักดันไม้เศรษฐกิจสู่อาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจ เน้นการวิจัยพัฒนาพันธุ์ไม้ การจัดการสวนไม้ การใช้ประโยชน์ไม้ ภาวาระหว่างประเทศ สวนยางพารา ไม้เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ เน้นการพัฒนาบุคลากรด้านส่งเสริม อาชีพนักส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ พัฒนาระบบการให้บริการ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาระบบการรับรองป่าไม้ เน้นการพัฒนาระบบการรับรองป่าไม้ เตรียมความพร้อมองค์กรรับรอง อบรมเกษตรกร ผู้ประกอบการ เพื่อรับการตรวจรับรอง

ทั้งนี้ได้มีการระบุว่ามีมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมไม้มีมูลค่ามากกว่า 3 แสนล้านบาท

(www.facebook.com/greennewsagency/posts/1822782574461738)

เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเรื่อง “การขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่า” โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. เป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่าร่วมกัน ดังนี้

1.1) เกิดชุมชนไม่มีค่า 20,000 ชุมชน ใน 10 ปี มีประชากร 2,600,000 ครัวเรือน โดยปลูก ครัวเรือนละ 400 ต้น มีจำนวนต้นไม้ 1,040 ล้านต้น จะได้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น 26 ล้านไร่ ซึ่งจะเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 1,040,000 ล้านบาท

1.2) มีร่างกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการชุมชนไม่มีค่าเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์

2. วัตถุประสงค์

2.1) สร้างอาชีพที่ยั่งยืน มั่นคง ด้วยการทำชุมชนไม่มีค่าบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่

2.2) เพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้อย่างหลากหลายในพื้นที่ต่างๆ เช่น ในสวนยางพารา ในสวนปาล์ม ในสวนผลไม้ และบ้านเรือน ในหัวไร่ปลายนา และในพื้นที่ว่าง เป็นต้น

2.3) จัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนปลูกไม้มีค่าในที่ดินกรรมสิทธิ์ หรือที่ดินที่มีสิทธิ์ในการใช้ประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย

3. การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ

3.1) สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่าโดยนำองค์ความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่มีอยู่ พร้อมทั้งให้มีการทำวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์ไม้มีค่าให้มีลักษณะเฉพาะที่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเรื่องต่างๆ

3.2) กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจัดทำ ปรับปรุงแก้ไข และบริการวิชาการเรื่อง พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการปลูกและการตัดไม้ รวมทั้งสนับสนุนการคัดเลือก เพาะพันธุ์ไม้ และการขยายพันธุ์ไม้มีค่า รวมทั้งการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

3.3) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเรื่อง ความหลากหลายทางพันธุกรรม การดำเนินการขับเคลื่อนโครงการชุมชนไม่มีค่า รวมทั้งจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้ โดยพัฒนาจากโครงการที่ดำเนินการอยู่เดิม

3.4) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้ และเรื่องการใช้ต้นไม้เป็นหลักประกัน รวมทั้งให้สินเชื่อในการจัดทำโรงเพาะชำแก่เกษตรกร

3.5) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการวางแผนและวิจัยเรื่องต้นไม้ที่ควรปลูกในแต่ละพื้นที่ และร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้

3.6) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการเรื่อง กฎกระทรวงรองรับ “ไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ” เป็นหลักประกันทางธุรกิจพร้อมผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ยืนต้นมูลค่าสูงในที่ดินกรรมสิทธิ์เพื่อการออมและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

3.7) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการส่งเสริม กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกให้ ประชาชน/ชุมชนมีความรู้สึกหวงแหน และการมีส่วนร่วม

ในการดูแลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ

3.8) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ดำเนินการเสนอแนะนโยบายด้านเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง และมีศักยภาพในการแข่งขัน

3.9) สมาคมธนาคารไทย ดำเนินการเรื่อง ความเหมาะสมของการนำ “ไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ” เป็นหลักประกันทางธุรกิจกับธนาคาร

3.10) สมาคมธุรกิจไม้ สนับสนุนเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการรับซื้อไม้แปรรูป

3.11) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเรื่อง การตลาดและส่งออกไม้แปรรูป และร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินมูลค่าไม้

3.12) กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดและกำกับดูแลมาตรฐานกระบวนการปลูกไม้มีค่า และพัฒนาระบบตรวจสอบพันธุ์ไม้

3.13) กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการที่ดินเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและลดต้นทุนการปลูก ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำสำมะโนที่ดิน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้ที่ดิน

3.14) กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและเครือข่ายชุมชนให้มีความพร้อมในการเพาะปลูก ให้คำปรึกษาในการดูแลรักษาต้นไม้ พร้อมทั้งศึกษาวิจัย และจดบันทึกต้นไม้

3.15) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินการนำมาตรฐานการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (มอก.14061) และมาตรฐานห่วงโซ่การควบคุมผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ (มอก.2861) ซึ่งเป็นมาตรฐานชาติประกาศโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เข้าเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล PEFC (Program for the Endorsement of Forest Certification) เพื่อขยายการเข้าถึงตลาดการค้าไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้สู่ต่างประเทศ ซึ่งในการรับรองดังกล่าวนี้ยังครอบคลุมไปถึงการรับรองการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืนแบบกลุ่ม อันจะช่วยเพิ่มศักยภาพ ให้แก่ เกษตรกรรายย่อยในโครงการชุมชน ไม้มีค่าได้เข้าสู่การส่งออกไม้ได้อีกทางด้วย

เพื่อรองรับการดำเนินงานตามมติดังกล่าว ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2562 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอน 50ก ลงวันที่ 16 เมษายน 2562 โดยมีบทบัญญัติมาตรา 4 บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 106/2557 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557

และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7 ไม้ชนิดใดที่ขึ้นในป่าจะให้ป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา สำหรับไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินไม่เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม”

การลงทุนปลูกสร้างสวนป่า

สวนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า ได้ให้ข้อมูล การลงทุนและผลตอบแทนการปลูกสวนป่า

(กรมป่าไม้, http://forestinfo.forest.go.th/pfd/km2-1.aspx#km21_5)

การลงทุนในการปลูกสวนป่าทั้งของภาครัฐและเอกชนมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีปฏิบัติ การบำรุงดูแลรักษา สภาพและขนาดของพื้นที่ ค่าจ้างแรงงานในแต่ละท้องถิ่น โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 5,000-30,000 บาทต่อไร่ เป็นค่าใช้จ่ายในการสำรวจรังวัดพื้นที่ ค่าเตรียมพื้นที่ ค่าหลัก ค่าปักหลัก ค่ากล้าไม้ ค่าปลูกและปลูกซ่อม ค่ากำจัดวัชพืช ค่าปุ๋ย ค่าใส่ปุ๋ย ค่าป้องกันไฟ ค่าไถพรวน ค่าตัดฟัน ค่าลิดกิ่ง และค่าขนส่ง เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 1-3 ปีแรก หลังจากนั้นค่าใช้จ่ายจะน้อยลง และการบำรุงดูแลรักษาก็จะน้อยลงด้วย ซึ่งสามารถปล่อยให้ต้นไม้เติบโตตามธรรมชาติได้ ในด้านผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน ได้แก่ รายได้จากการทำไม้ออก และรายได้จากการจำหน่ายไม้ที่ตัดขาย ระยะการลงทุนและผลตอบแทนของการปลูกสัก ยูคาลิปตัส และกระถินเทพา ที่รอบตัดฟันต่างๆ ดังแสดงในตารางผนวกที่ 2-1

ตารางผนวกที่ 2-1 การลงทุนและผลตอบแทนการปลูกสัก ยูคาลิปตัส และกระถินเทพา

ชนิดไม้	รอบตัดฟัน (ปี)	ระยะปลูก (เมตรxเมตร)	ต้น/ไร่	การลงทุน (บาท/ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน สุทธิ (บาท/ไร่)
สัก	15	3x3	178	11,125	182,697	171,572
	30	2x4	200	29,100	1,293,502	1,264,402
ยูคาลิปตัส	5	2x2	400	8,027	16,296	8,269
		2x3	266	7,541.88	16,236	8,694.52
		3x3	178	7,375.84	16,932	9,556.16
กระถินเทพา	5	2x3	266	7,389	12,060	4,671
		1x4	400	7,937	12,330	4,393
	8	2x2	400	10,192	17,208	7,016
		2x3	266	10,337	19,431	9,094
		2x4	200	12,949	29,673	16,725

2. การปลูกไม้

การลงทุนและผลตอบแทนการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลิตหน่อและลำ มีรอบตัดฟัน 12 ปี ระยะปลูก 4x5 เมตร (80 กอต่อไร่) ได้มีการศึกษาค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูกไม้เลื้อยพบมีการบำรุงดูแลให้น้ำ ใส่ปุ๋ย การตัดแต่งกิ่งและลำ ซึ่งค่าใช้จ่ายของผู้ปลูกไม้มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการผลิตหน่อหรือลำ ขนาดของพื้นที่ การจัดการและแรงงาน การปลูกในพื้นที่ขนาดเล็ก 1-3 ไร่ ถ้าผู้ปลูกสามารถดำเนินการได้ ภายในครอบครัวสามารถทำให้ต้นทุนลดน้อยลง สำหรับพื้นที่ขนาดกลางค่าใช้จ่ายจะสูงขึ้น เนื่องจากต้องจ้างแรงงานในการดำเนินงาน สำหรับกล้าไม้ผู้ปลูกควรเริ่มปลูกจำนวนน้อยก่อนแล้วค่อยขยายพันธุ์ จากพื้นที่ของตนเอง จะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุน

การประเมินรายได้จากการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลิตหน่อและลำ โดยทั่วไปไม้เลื้อยผลผลิตหน่อและลำ โดยทั่วไปไม้เลื้อยผลผลิตหน่อไม้ ตั้งแต่ 50-300 กิโลกรัมต่อไร่ต่อเดือน ขึ้นอยู่กับชนิด พื้นที่ การให้น้ำ ซึ่งหน่อไม้จะมีราคาตั้งแต่ 5-20 บาทต่อกิโลกรัม โดยในช่วงฤดูฝนราคาหน่อไม้จะตกต่ำ อย่างไรก็ตาม การปลูกไม้เพื่อการผลิตหน่อต้องมีการจัดการแต่งกอตัดลำแก่ออก ปริมาณการตัดลำขึ้นกับขนาดกอและอายุ ตั้งแต่ 3-10 ลำต่อกอ ราคาลำตั้งแต่ 1-25 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของลำ การประเมินรายได้จากการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลิตลำและหน่อในตารางผนวกที่ 2-2

จากการปลูกไม้เลื้อยจะเริ่มให้ผลผลิตหน่อตั้งแต่ปีที่ 2 และผลผลิตลำตั้งแต่ปีที่ 3 จนกระทั่งถึงปีที่ 12 รวมรายได้จากการขายลำและหน่อทั้งสิ้น 239,200 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการปลูกและดูแลรักษา ได้แก่ ค่าเตรียมพื้นที่ ค่ากิ่งพันธุ์ (กล้าไม้) ค่าจ้างปลูก ค่าใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ป้องกันไฟ ระบบน้ำ และการให้น้ำ ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต และค่าใช้จ่ายอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 115,160 บาทต่อไร่ เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วจะคงเหลือกำไร 124,040 บาทต่อไร่ต่อ 1 รอบตัดฟัน รายละเอียดปรากฏในตารางผนวกที่ 2-3

ตารางผนวกที่ 2-2 การลงทุนและผลตอบแทนของการปลูกไม้เลื้อย

ชนิดไม้	รอบตัดฟัน (ปี)	ระยะปลูก (เมตรxเมตร)	ต้น/ไร่	การลงทุน (บาท/ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ไร่)
ไม้เลื้อย	12	4X5	80	115,160	239,200	124,040

ตารางผนวกที่ 2-3 การประเมินรายได้จากการปลูกไม้เลื้อยเพื่อผลผลิตลำและหน่อ

ปีที่	ผลผลิตและรายได้ลำ				ผลผลิตและรายได้หน่อ	
	ผลผลิตลำ		ราคาลำ (บาทต่อปี)	รายได้ลำ (บาทต่อปี)	ผลผลิตหน่อ (กก./ปี)	รายได้ (บาทต่อไร่)
	ลำ/กอ/ปี	ลำ/ไร่/ปี				
1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	480	5,280
3	2	160	6	960	720	7,920
4	3	240	7	1,680	960	10,560
5	4	320	8	2,560	1,200	13,200
6	5	400	9	3,600	1,440	15,840
7	6	480	10	4,800	1,680	18,480
8	6	480	11	5,280	1,920	21,120
9	7	560	12	6,720	2,160	23,760
10	7	560	12	6,720	2,400	26,400
11	6	480	12	5,760	2,400	26,400
12	6	480	12	5,760	2,400	26,400

“กรณีพืชทางเลือกอื่นๆ ให้มีการทบทวนเช่นเดียวกัน โดยให้ยึด “การตลาด” หรือการจำหน่ายเป็นสำคัญ”

คณะผู้จัดทำ

นายเชษฐจรูจ

นางสาววรรัตน์

นายอาคม

นางสาวมรกต

จันทร์แปลง

สิวรางกุล

กลิ่นน้อย

สุวรรณลักษณ์

